



Fredag den 26. februar 2021 (D)

1

## 72. møde

Fredag den 26. februar 2021 kl. 10.00

### Dagsorden

#### 1) Forespørgsel nr. F 5:

**Forespørgsel til beskæftigelsesministeren og sundheds- og ældreministeren om fodbehandling til ældre med en dårlig helbredstilstand.**

Af Liselott Blixt (DF) og Karina Adsbøl (DF).  
(Anmeldelse 07.10.2020. Fremme 20.10.2020).

#### 2) 1. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, biobrændstofloven, lov om naturgasforsyning og forskellige andre love. (Gennemførelse af dele af direktiv om fremme af anvendelse af energi fra vedvarende energikilder, herunder bestemmelser om oprindelsesgarantier, tilladelsesprocesser, VE-fællesskaber samt bæredygtighedskriterier og kriterier for drivhusgasemissionsbesparelser for biobrændstoffer, biomassebrændsler og flydende biobrændsler, m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen).  
(Fremsættelse 27.01.2021).

#### 3) 1. behandling af lovforslag nr. L 156:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om fremme af energibesparelser i bygninger og af lov om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og elsikkerhedsloven og om ophævelse af lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktionsprocesser. (Gennemførelse af dele af klimaaftalen, bemyndigelse til sammenkædning af finansielle foranstaltninger til energieffektive renoveringer i bygninger med planlagte eller gennemførte energibesparelser og udsættelse af frist for anmodning om udbetaling af tilskud, hvortil tilsagn allerede er meddelt).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen).  
(Fremsættelse 04.02.2021).

Kl. 10:00

### Meddelelser fra formanden

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):  
Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Lovforslag nr. L 182 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Vederlagsfri fortsat sygehusbehandling for personer fra Færøerne og Grønland, mellemkommunal refusion for socialtandpleje m.v.)).

Marie Bjerre (V) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 171 (Forslag til folketingsbeslutning om at give private passere ret til at kalde sig dagplejere).

Peter Skaarup (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 172 (Forslag til folketingsbeslutning om skærpet straf i forbindelse med drab på flere personer).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af [www.folketingstidende.dk](http://www.folketingstidende.dk) (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

#### 1) Forespørgsel nr. F 5:

**Forespørgsel til beskæftigelsesministeren og sundheds- og ældreministeren:**

**Vil regeringen iværksætte tiltag for at sikre, at ældre med en dårlig helbredstilstand bliver garanteret patientsikkerhed, kvalitet og forebyggelse i den nødvendige fodbehandling under udvidet helbredstillæg, og vil regeringen herunder styrke sammenhængen mellem de krav, der stilles til patientsikkerhed i fodbehandling, jf. sundhedsloven, og reglerne om udvidet helbredstillæg til fodbehandling, jf. lov om social pension?**

Af Liselott Blixt (DF) og Karina Adsbøl (DF).  
(Anmeldelse 07.10.2020. Fremme 20.10.2020).

Kl. 10:01

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 2. marts 2021.

Først skal vi have begrundelsen fra ordføreren for forespørgerne, så vi giver ordet til fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:02

### Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

**Liselott Blixt** (DF):

Mange tak. I 2003 besluttede Folketinget at sikre økonomisk hjælp til pensionister og andre, der havde brug for fodbehandling. Dengang vidste man godt, at der var forskel på en fodplejer og en fodterapeut, men man tilgodeså borgerne på det tidspunkt, i forhold til at de

selv kunne bestemme, hvem de gik til, så de kunne fortsætte deres behandling hos den behandler, de nu havde. Men som tiden er gået, er det blevet mere normalt, at kommunerne sætter behandlingen i udbud. Det er for at sikre at få den billigste behandling. Det gør ofte, at man går på kompromis med kvaliteten, fordi nogle kommuner ser mere på pris end på kvalitet.

Det viste sig også, da Danmarks Radio i programmet Kontant i 2018 lavede en undersøgelse, der viste, at en række borgere fik en dårlig behandling, og at de elever, der var der, fik en dårlig uddannelse. Jeg vil lige tilføje, at der findes rigtig mange gode fodplejere – der findes garanteret også nogle dårlige fodterapeuter – men det er bare ikke den samme sundhedsfaglige sikkerhed, når der er tale om borgere med kroniske lidelser.

I og med at en fodterapeut har en autorisation, er der tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Man kan klage over dårlig behandling, og man kan også søge erstatning, og det kan man, fordi de er autoriserede. Og derfor mener vi, at vi har brug for at få lukket det her hul i loven. Vi skal sikre, at vores ældre og svækkede borgere i Danmark kan få den bedste behandling, og grunden til, at vi i Dansk Folkeparti har rejst den her forespørgsel, er at få de to ministre til at gå ind i debatten for at se på den udfordring, som vi har. Og vi ser frem til den debat, som vi får her den næste lille times tid. Tak.

Kl. 10:04

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Tak for det. Så går vi til besvarelsen, og det er først beskæftigelsesministeren. Værsgo.

Kl. 10:04

## Besvarelse

**Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):**

Mange tak for ordet, formand, og ikke mindst også tak til Dansk Folkeparti for at give sundhedsministeren og mig selv lejlighed til at tale om udvidet helbredstillæg til fodbehandling. Jeg vil lægge ud, hvorefter sundhedsministeren vil tage over med sin indledende tale.

Det er vigtigt for vores velfærdssamfund, at borgere kan få tilskud til visse behandlinger, som de har behov for. I den sammenhæng er den patient- og sundhedsmæssige sikkerhed naturligvis vigtig. Almindelige helbredstillæg kan kun ydes til behandling hos en fodterapeut, altså en behandler med autorisation. Det er sundhedsloven, der bestemmer, hvilke typer behandlinger m.v. der automatisk skal ydes almindelige helbredstillæg til efter pensionslovgivningen. Udvidet helbredstillæg kan både gives til behandlingen ved fodterapeuter og fodplejere. Altså, sagt på en anden måde, er der ikke autorisationskrav til behandlinger under udvidet helbredstillæg.

Det er dog vigtigt at holde sig for øje, at der kun kan gives udvidet helbredstillæg til fodbehandling, når det drejer sig om fodbehandling, der ikke kan ydes tilskud til efter sundhedslovens kapitel 15 og 42 eller kan bevilges efter servicelovens § 71. Så kommunerne vil nødvendigvis skulle foretage en faglig vurdering af behandlingsbehovet og alle muligheder for økonomisk hjælp m.v. Der kan ydes udvidet helbredstillæg til vedvarende fodbehandling, der ligger ud over den behandling, som kan varetages af hjemmeplejen. Det kan ydes til pensionister, som ikke har en funktionsnedsættelse, men som alligevel har behov for fodbehandling, og det kan ydes til pensionister med funktionsnedsættelse, som har brug for fodbehandling.

Reglerne om udvidet helbredstillæg efter lov om social pension blev indført i 2003. Når der ikke blev indført et krav om, at fodbehandlingen skal udføres af statsautoriserede fodterapeuter, var det bl.a., fordi reglerne skulle gøre det muligt at videreføre kommunal praksis. Reglerne skulle samtidig gøre det muligt for pensionister at fortsætte med behandling hos den behandler, autoriseret såvel som ikkeautoriseret, som pensionisten allerede benyttede og var tryk ved.

Det var altså et afvejet hensyn, der førte til, at reglerne blev udformet sådan, at der fortsat kunne ydes tilskud til behandlinger, uanset om behandleren var autoriseret eller ej. Indførelsen af reglerne i 2003 betød en forbedring for økonomisk vanskeligt stillede pensionister i form af en bedre og mere ensartet dækning af nødvendige udgifter til briller, tandproteser og fodbehandlinger, som der ikke ydes tilskud til efter sundhedsloven.

Kigger vi på de seneste tal på området fra 2019, kan vi se, at rigtig mange pensionister benytte ordningen. I 2019 blev der givet knap 110 mio. kr. til udvidet helbredstillæg. Det er regeringens opfattelse, at ordningen for udvidet helbredstillæg fungerer godt, og at der ikke er generelle indikationer på problemer med patientsikkerheden. Det er samlet set derfor en ordning, som vi i regeringen er glade for, og som vi ikke har aktuelle planer om at ændre på.

Når det så er sagt, kan jeg oplyse, at vi vil tage et nærmere kigge på kvaliteten af fodbehandlinger under det udvidede helbredstillæg. Det vil sundhedsministeren kunne fortælle mere om. Jeg vil nu give ordet videre til sundhedsministeren. Tak for ordet.

Kl. 10:08

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Tak for det. Der er lige et par korte bemærkninger først, inden vi giver ordet videre. Vi giver først ordet til fru Kirsten Normann Andersen. Værsgo.

Kl. 10:08

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Tak for det. I den virkelige verden, når det er sådan, at man pludselig bliver en sårbar patient med kredsløbsforstyrrelser og får brug for fodbehandling, som man ikke selv kan varetage, spørger man jo først hjemmeplejen, om de kan være behjælpelige med det. Det er så dem, der ligesom starter med at sige fra i forhold til det. Så skal borgeren efterfølgende navigere ud fra det selv.

Jeg vil bare spørge beskæftigelsesministeren: Når jeg nu selv har problemer med at følge med i, hvornår jeg kan få tilskud til hvad, hvornår jeg har krav på, at det er en autoriseret fodterapeut, der tager sig af det, hvem der har ydernummer, hvem der eventuelt kan yde hjemmebehandling, og hvor ofte jeg skal genansøge om min bevilling, synes beskæftigelsesministeren så stadig væk, at det er let at navigere i?

Kl. 10:09

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Ministeren.

Kl. 10:09

**Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):**

Jeg vil ingenlunde negligere de udfordringer, der kan være for den enkelte borger, og det gælder i forhold til det udvidede helbredstillæg, som det gælder på alle mulige andre områder, herunder tilskudsmuligheder i det offentlige. Jeg vil ikke negligere den enkelte borgers besvær med at finde rundt i og navigere i de muligheder, der er, herunder også begrænsninger, men når jeg alligevel nævner, at vi opfatter ordningen som en succes, er det jo på grund af det forbrug, der alt andet lige er, hvor vi kunne se, at der i 2019 var et træk på 110 mio. kr. Men det betyder ikke, at man ikke kan gøre tingene tydeligere, klarere og mere gennemskuelige for den enkelte borger.

Kl. 10:10

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

(Kirsten Normann Andersen er ved at gå i gang med sin anden korte bemærkning). Der er kun én kort bemærkning, så den gik ikke lige denne gang. Så giver vi ordet videre til fru Liselott Blixt. Værsgo.

Kl. 10:10

**Liselott Blixt (DF):**

Ja, der er visse regler her i første omgang. Jeg hører beskæftigelsesministeren sige, at det er en succes, fordi der er mange, der bruger det. Jeg troede, at den socialdemokratiske regering gik ind for, at vi skulle forebygge, og at vi skulle sikre en god kvalitet i den behandling, vi tilbyder vores borgere, og derfor vil jeg gerne spørge, om det er noget, beskæftigelsesministeren vil se på. Jeg ved godt, at det jo er et område, der hovedsagelig ligger hos sundhedsministeren, men det må jo også være hos beskæftigelsesministeren, at man sikrer, at f.eks. dem, som yder en behandling til vores syge og svage, har en sundhedsfaglig bred uddannelse, der gør, at de også kan forebygge, og det vil sige, at de kan sende borgere videre i sundhedsvæsenet. Man laver data, man laver journaler, og Styrelsen for Patientsikkerhed vil hele tiden kunne komme, og sådan er det ikke de andre steder. Er det virkelig tilfredsstillende for en beskæftigelsesminister?

Kl. 10:11

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**  
Ministeren.

Kl. 10:11

**Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):**

Jeg vil starte med at sige, at fru Liselott Blixt jo har fuldstændig ret i, at både socialdemokratiet, men også regeringen i den grad er optaget af at forebygge. Jeg opremsede før i min tale, hvad de afvejede hensyn bag lovændringen tilbage i 2003 var, og på det tidspunkt var der et pres for, efter hvad jeg har kunnet læse mig frem til, for jeg sad jo ikke i Folketinget på daværende tidspunkt, at ældre kunne beholde de typer af behandlinger, de havde på det tidspunkt.

Det betyder ikke, at vi ikke kan gøre det bedre, ikke kan gøre det klogere, og det er jo også derfor, at den vedtagelsestekst, som formentlig bliver udkommet af den her forespørgselsdebat, også lægger op til, at vi vil undersøge, om der er indikationer på patientsikkerhedsmæssige udfordringer i ordningen.

Kl. 10:12

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Og så kan vi sige tak til beskæftigelsesministeren og give ordet videre til sundhedsministeren. Værsgo.

Kl. 10:12

**Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):**

Tak for det, formand. Tak til Dansk Folkeparti og partierne for at møde op til den her debat og til min kollega for at gennemgå ordningen efter lov om social pension. Der findes ud over den også sundhedslovens regler om ordning for tilskud til visse patientgrupper til behandling ved praktiserende fodterapeuter. Det drejer sig om personer med diabetes, svær leddegigt, svær psoriasisgigt, nedgroede negle eller arvæv, der giver behov for fodbehandling. I de tilfælde sker behandling efter lægehenvielse og ved autoriserede fodterapeuter, der er tilsluttet overenskomsten mellem RLTN og Danske Fodterapeuter. Det betyder selvfølgelig så også, som Folketinget jo ved, at der er krav om journalføring, tilsyn, klageadgang og alt det, vi kender, når der er en autorisation i spil. Det gælder jo fuldstændig generelt for behandling udført af autoriserede sundhedspersoner, som det her så også omfatter.

Jeg kan forstå, at det er denne type krav, som stillerne af den her forespørgsel spørger regeringen om, altså om den ikke vil udbrede til ordningen for udvidet helbredstillæg. Som beskæftigelsesministeren pegede på, er det regeringens opfattelse, at der generelt er mange eksempler på, at ordningen for fodbehandling med udvidet helbredstillæg fungerer godt og er en stor hjælp, og at et stort antal

borgere, det kan vi jo simpelt hen se, benytter sig af og har glæde af ordningen. Men når det er sagt, vil vi også tilkendegive, at vi er indstillet på at se på, om der er indikationer på, at patientsikkerheden i ordningen bør forbedres. Der har også været noget arbejde i nogle organisationer, der netop peger på, at der måske er noget at komme efter.

På den baggrund er Beskæftigelsesministeriet og Sundhedsministeriet blevet enige om at indgå i et arbejde, der skal se nærmere på de patientsikkerhedsmæssige forhold i ordningen, og det vil også betyde inddragelse af de relevante sundhedsfaglige kompetencer, der findes i de styrelser, der er i Sundhedsministeriet.

Jeg skal for god ordens skyld sige, som ordførerne også er bekendt med, at de styrelser lige nu og her har travlt med håndteringen af covid-19, som lægger beslag på mange ressourcer i øjeblikket. Det er selvfølgelig en førsteprioritet, og derfor vil der lige gå lidt tid, før man kan sætte det arbejde i gang, men så snart situationen tillader det, vil arbejdet blive sat i gang i de her styrelser. Og vi kan tilkendegive, at i hvert fald senest ved udgangen af 2021 vil de to ministerier sammen igangsætte det her arbejde, som skal sikre mere konkret viden om ordningen. Og så kan man jo så tage stilling til, om der skal ske noget efter det. Tak, formand.

Kl. 10:15

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra fru Liselott Blixt. Værsgo.

Kl. 10:15

**Liselott Blixt (DF):**

Mange tak, og tak til sundhedsministeren for, at vi nu i hvert fald kan kigge på det. Det er i hvert fald et skridt nærmere. Og der er da helt sikkert forståelse for, at Styrelsen for Patientsikkerhed har meget andet at lave, selv om jeg tænkte, at der ikke var så meget at lave under corona, heller ikke for os andre, men heldigvis kan vi en gang imellem tale om f.eks. fødder. Netop det omkring Styrelsen for Patientsikkerhed er jo noget, der har udviklet sig over de sidste tyve år. Vi kan se tilbage til 2003, hvor den her lovgivning blev lavet. Så derfor håber jeg da, at sundhedsministeren vil se på det her netop med de øjne, der gør, at vi skal sikre den her forebyggelse, der har gjort, at vi får flere og flere ældre. Vi får flere, der har nogle kroniske lidelser, og vi har nogle flere borgere, vi skal passe på. Jeg vil gerne høre, om det er noget, sundhedsministeren tager med i sine tanker om, at vi skal sikre en god kvalitet til de borgere.

Kl. 10:16

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Ministeren.

Kl. 10:16

**Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):**

Tak for de ord. Det er fuldstændig korrekt. Jeg tror ikke, at det giver nogen mening at skyde skylden på ordningen, der blev lavet der tilbage for næsten tyve år siden. Jeg synes, at det har vist sig at være en klog og god beslutning, som har løst mange problemer. Men der er heller ingen tvivl om, at det nu er en god anledning til at se på det igen, altså om der skelnes rigtigt her. Der skal vi bare gøre det klogt og rigtigt. Fodterapeuterne, det er den offentlige uddannelse, er omfattet af autorisation fra Styrelsen for Patientsikkerhed, og der er det der krav om journalføring og klageadgang og tilsyn osv. Og så har vi fodplejere, og det er jo en anden type uddannelse. Den er privat, den er ikke su-berettiget, og deres honorarer fastsættes ikke i overenskomsten mellem Danske Fodterapeuter og RLTN. Det gør fodterapeuternes, mens fodplejerne selv kan fastsætte en ydelsespris. Så det er to forskellige verdener, kan man sige. Vi har nok brug for

begge to, tænker jeg, for også at få det fleksibelt og nemt og godt for den enkelte.

Kl. 10:17

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det fru Kirsten Normann Andersen. Værsgo.

Kl. 10:17

**Kirsten Normann Andersen** (SF):

Tak for det. Lidt i forlængelse af den forrige spørger vil jeg sige, at jeg glæder mig over, at ministeren siger, at vi skal satse på det autoriserede personale til den her vigtige forebyggende indsats, som det er, for det er rasende dyrt, når man skal lave amputationer, fordi man ikke får forebygget eksempelvis fodsår. Men i forlængelse af det konstaterer vi jo også bare, at der er forholdsvis få autoriserede fodterapeuter, som i dag søger ydernummer, fordi der netop også er udfordringer forbundet med bureaukratiet i forhold til at få de tilskud, der skal til, og den slags, og det forhindrer jo faktisk patienter, som har det her vigtige behov for forebyggelse, og som ikke kan få den samme pleje eller hjælp i hjemmeplejen, at søge den rette hjælp i tide.

Så har vi ikke også der en udfordring, hvor vi netop skal prøve at kigge på, at der er plads til, at flere autoriserede fodterapeuter faktisk søger ydernummer og dermed også kan være med til at varetage opgaven?

Kl. 10:18

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 10:18

**Sundhedsministeren** (Magnus Heunicke):

Hvis arbejdet viser, at der her er et problem, så synes jeg, det giver så meget desto mere mening at få det sat i gang og få det undersøgt til bunds. For det er jo sådan, at man ud fra sundhedsloven, hvis man har en række af de her lidelser, som jeg nævnte i min indledning, via en lægehenvielse har nogle rettigheder til at få en fodterapeut; og at man så, hvis det ikke er til at få en tid, er nødt til at finde ud af, hvem man ellers kan gå til – og det kan så være en fodplejer. Det har i hvert fald så de negative konsekvenser, at vi stiller den enkelte borger, som i forvejen går med nogle lidelser, som giver smerter, og som vedkommende ikke mindst har brug for hjælp til at få udbedret, i en svær situation, fordi det jo også skal forebygges, at det bliver værre. Så det er helt klart en vinkel, som skal med i arbejdet.

Kl. 10:19

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ministeren. Så kan vi gå over til forhandlingen, og det er efter de almindelige regler for korte bemærkninger, og den første er ordføreren for forespørgerne, fru Liselott Blixt. Værsgo.

Kl. 10:19

## Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

**Liselott Blixt** (DF):

Der skal ikke herske tvivl om, at vi i Dansk Folkeparti ønsker den bedste behandling for vores ældre og kronikere. Det er også derfor, vi går ind for, at man som sundhedsbehandler har en autorisation. Kun på den måde kan det kontrolleres og sikres, at man får den rette behandling.

Jeg har i mit virke som sundhedsordfører kæmpet for flere autorisationer til flere erhverv. Heldigvis har jeg fået flere af dem igennem, og jeg har lovet sundhedsministeren, at jeg vil kæmpe for

endnu flere autorisationer, fordi vi her under coronaen har set, at det kun er dem med autorisationer, der kan holde åbent, men også fordi der, ved at der er en autorisation, bliver ført tilsyn af Styrelsen for Patientsikkerhed. Man fører journal, og man sikrer, at man kan have tillid til de mennesker, som man kommer til.

Det her er netop for at sikre, at de syge og svage borgere, som vi har i vores samfund, kan føle sig trygge. Jeg går selv hos en fodplejer, så det er ikke for at udsætte noget på deres arbejde. Samtidig ved jeg også, at flere af dem er gået sammen i en forening, der sikrer en ens uddannelse og en sikker viden, så mange ligesom jeg kan føle sig trygge, når de får ordnet deres fødder.

Men når vi giver offentlige kroner til borgere, der har brug for behandling, så skal vi også sikre, at de får den bedste behandling, og at man holder øje med, om de får en forværring af deres diagnose, og her har fodterapeuter en længere uddannelse og en pligt til at indberette data. Ministeren var selv inde på diabetespatienter, men som mange nok ved – i hvert fald dem, der har diabetes – så bliver man opdelt i kategorier, alt efter hvem der betaler for fodbehandlingen, og hvem det er, der skal udføre den, altså om det er regionen eller det er kommunen. Det er også vigtigt, når man f.eks. har diabetes, at hvis man får det værre, så kan en behandler se det og sende en videre. Derfor mener vi, der er en god portion forebyggelse i, at vi har nogle borgere, der ikke får det dårligere. For vi skal sikre, at der er den her gode patientsikkerhed, så de kan føle sig trygge og de kan klage, men de kan søreme også få erstatning, og det kan man ikke ved at gå til en, der ikke er autoriseret.

Vi ser jo en stor stigning af ældre og kronikere og svækkede ældre, netop fordi vi er blevet gode til at forebygge og behandle patienter, heldigvis. Det er jo grunden til, at vi ser, at vi bliver så meget ældre, men derfor skal vi også passe på dem. Når en borger med diabetes eller psoriasisgigt får behov for fodbehandling, sker det gennem en lægehenvielse, og patienten behandles af en statsautoriseret fodterapeut. Dette tilskud er reguleret i sundhedsloven, og her er der et entydigt krav om, at behandlingen skal ske hos en statsautoriseret fodterapeut.

Når der ydes et regionalt tilskud, er der også et kommunalt krav om, at behandlingen ydes af en statsautoriseret fodterapeut, og så hedder tilskuddet det almindelige helbredstillæg. Når en ældre borger, der kan have andre kroniske lidelser, skal søge om tilskud til fodbehandling gennem kommunen – det er i regi af det udvidede helbredstillæg – så bliver der ikke stillet nogen formelle krav til behandlerens kvalifikationer, og det er således frit for enhver at nedsætte sig som fodplejer og behandle de ældres fødder med tilskud fra kommunen.

Lovgrundlaget for det udvidede helbredstillæg er lov om social pension, som hører under Beskæftigelsesministeriet. Der er mange af os, der, når vi har stillet spørgsmål om den her sundhedsfaglige fodbehandling, har undret os over, at det så var hos beskæftigelsesministeren, og det er jo også derfor, at begge ministre er til stede i dag. Ifølge professor i sundhedsret Kent Kristensen er der tale om et hul i loven, som der hurtigt kan rettes op på ved at stille krav om, at man skal have en autorisation ved alle sundhedsydelser, selv om det bor et andet sted i lovgivningen, altså selv om det ikke er hos sundhedsministeren, men hos beskæftigelsesministeren. Han udtaler: Ved en autorisation er patienten beskyttet, fordi der er et tilsyn med, hvordan behandlingen bliver udført.

Så med det her vil jeg blot sige, at jeg er rigtig glad for og tilfreds med, at de to ministre vil se på ordningen. Vi havde selvfølgelig godt set, at det kunne have været tidligere, men vi har også forståelse for den situation, som vi er i. Om nogen tror jeg vi sundhedsordførere ved hvor travlt vi har haft det seneste års tid.

Men for Dansk Folkeparti er der ingen tvivl: Hvis man skal styrke det nære sundhedsvæsen, er øget patientsikkerhed, kvalitet og forebyggelse kendetegnende for den almindelige behandling i sund-

hedsvæsenet, og det fortjener de ældre og de svage i vores samfund. Tak.

Kl. 10:25

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og så er det Socialdemokraternes ordfører, fru Birgitte Vind.

Kl. 10:25

(Ordfører)

**Birgitte Vind** (S):

Tak for ordet, og særlig tak til Dansk Folkeparti for at indkalde til en debat om rammerne for den fodbehandling, som det offentlige yder tilskud til. Der skal altså ikke være nogen tvivl om, at Socialdemokratiet er meget, meget optaget af patientsikkerheden.

Når man får behandling i det offentlige system eller i det private betalt af det offentlige, skal vi da være helt sikre på, at det er et tilbud af høj faglig kvalitet og med sikkerhed for patienten. Og det gælder sådan set hele vejen rundt i vores sundhedsvæsen og i vores ældrepleje. Det har vi da som politikere et ansvar for at sikre, både over for fællesskabet, som betaler, men jo ikke mindst over for de borgere, der har brug for hjælp og behandling.

Så må jeg sige, at fodbehandling nok ikke er det, der fylder så meget i den offentlige debat, men det kan jo fylde rigtig meget i menneskers liv. Det der med at have dårlige fødder og have problemer med fødderne kan betyde rigtig meget for livskvaliteten og også for ens mobilitet i det hele taget. Og det er rigtigt, at der i dag ydes tilskud til fodbehandling i henhold til sundhedsloven, og her er det et krav, at det skal ske hos en autoriseret fodterapeut. Det samme er tilfældet, hvis man modtager det almindelige helbredstillæg efter lov om social pension.

Men når vi så taler om det udvidede helbredstillæg efter lov om social pension, er der ikke sådan et krav. Det er jo faktisk ikke engang et krav, at behandlingen foregår hos en person, der har gennemgået en fodplejeuddannelse, som fru Liselott Blixt også var inde på. Og derfor kan vi i Socialdemokratiet bestemt også støtte op om, at Beskæftigelsesministeriet sammen med Sundhedsministeriet tager initiativ til at se på, om der er indikationer på, at der er udfordringer med patientsikkerheden.

Jeg vil også slå fast, ligesom fru Liselott Blixt gjorde det, at vi har rigtig, rigtig mange dygtige fodplejere i Danmark, og vi må også erkende, at vi har rigtig mange borgere, som er meget trykge ved deres fodplejer, og som ville være kede af at skulle skifte, som det er tilfældet i dag. Og vi må sige, at vi også har rigtig mange veluddannede og dygtige fodterapeuter, men vi har måske ikke nok af dem – det var fru Kirsten Normann Andersen inde på i et af sine spørgsmål. Det er jo der, hvor vi lige nu måske har en udfordring, i forhold til hvad der er behov for, og i forhold til de autorisationer, der helt reelt eksisterer. Så det er selvfølgelig vigtigt, at vi får kigget på det her område, for der kan jo også være negative konsekvenser ved ikke at få den rigtige fodbehandling – og tingene skal bare være i orden.

Det er et meget vigtigt og relevant emne, der er rejst, og vi skal have området grundig belyst, og derfor er jeg også rigtig glad for, at der er en stor opbakning her i salen til den vedtagelsestekst, som jeg gerne vil læse højt nu. Indtil videre er det Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Venstre, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, og så skulle jeg hilse fra Enhedslisten og sige, at de ikke kunne være her i dag, men at de også bakker op om vedtagelsesteksten, der lyder således:

#### Forslag til vedtagelse

»Der er i de gældende regler i pensionslovgivningen for udvidet helbredstillæg ikke krav om, at fodbehandling skal udføres af en statsautoriseret fodterapeut. Efter sundhedsloven har patientgrupper med særlige behov ret til tilskud til fodterapi, hvilket sker efter lægehenvielse og udføres af autoriserede fodterapeuter. Derudover noterer Folketinget sig, at kommunerne foretager den faglige vurdering af behandlingsbehovet og alle muligheder for økonomisk hjælp i sager om tildeling af udvidet helbredstillæg til fodbehandling.

Folketinget mener, at de gældende regler sikrer økonomisk dårligt stillede pensionister mulighed for at få tilskud til fodbehandling.

Folketinget noterer sig, at Beskæftigelsesministeriet sammen med Sundhedsministeriet vil tage initiativ til at undersøge, om der er indikationer på patientsikkerhedsmæssige udfordringer i ordningen for udvidet helbredstillæg til fodbehandling og i givet fald handle herpå.

Folketinget pålægger regeringen at igangsætte dette arbejde senest med udgangen af 2021 og i forlængelse heraf afrapportere senest med udgangen af 2022. Folketinget inddrages i undersøgelsens opgavebeskrivelse.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 75).

Tak for ordet.

Kl. 10:29

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Tak for det. Og det fremsatte forslag til vedtagelse indgår nu i de videre drøftelser.

Så er der en kort bemærkning fra fru Kirsten Normann Andersen. Værsgo.

Kl. 10:29

**Kirsten Normann Andersen** (SF):

Tak for det. Ordføreren nævner i ordførertalen, som i øvrigt var rigtig fin, at fodterapi jo ikke fylder meget i den offentlige debat, og det er jeg sådan set enig i. Men de afledte konsekvenser af manglende forebyggelse i tide er jo enorme i det samlede sundhedsvæsen, og det kan være i form af amputation af et ben, fordi man ikke får behandlet et fodsår i tide eller får forebygget et fodsår i tide, og måske livslang hjemmepleje efterfølgende. Giver det ikke bare rigtig god mening at gøre sig nogle overvejelser om, at de dynamiske effekter, der er forbundet med at forebygge i tide, rent faktisk kan spares på det øvrige behandlingssystem i sundhedsvæsenet, altså simpelt hen at tænke fodbehandling med i sundhedsvæsenet som en vigtig forebyggende indsats?

Kl. 10:30

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:30

**Birgitte Vind** (S):

Det var et rigtig godt spørgsmål, og jeg vil sige: Jo, absolut. Og jeg tænker, at det også er det, der sker i mange sammenhænge i dag, når den kommunale ældrepleje konstaterer, at her er der en borger, der har brug for noget hjælp, også af forebyggende karakter – så er det sådan set det, der sker. Jeg ved også, at praktiserende læger sådan set også har opmærksomhed på det. Så der deler jeg spørgerens syn på sagen.

Kl. 10:31

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:31

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

I det sidste eksempel, jeg har hørt, er der faktisk tale om borgere, som heller ikke længere kan få ordnet neglene på hænderne af hjemmeplejen, hvis de er diabetikere og dermed i risikogruppe. Og det betyder, at man pludselig også skal ud og købe sig til hjælp for at få ordnet neglene på hænderne. Men i forvejen er det en bekostelig affære, og det kan være svært at finde fodterapeuter med ydernummer, som også laver hjemmebesøg. Er det rimeligt? Eller er det i virkeligheden ikke enormt skævt, at nogle patienter risikerer at skulle betale for noget, der jo i virkeligheden formelt er personlig pleje, men også en forebyggende personlig pleje, i forhold til dyre sundhedsudgifter fremadrettet? Bør vi ikke afskaffe brugerbetalingen på det område?

Kl. 10:31

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Ordføreren.

Kl. 10:31

**Birgitte Vind (S):**

Jamen der er da ingen tvivl om, at vi i Socialdemokratiet mener, at alle skal have lige adgang til sundhedsydelser, og at vi selvfølgelig skal have mindst mulig brugerbetaling. Vi må jo erkende, at det har vi i dag på nogle områder, og det er vigtigt, at vi hele tiden holder øje med, om det er det rigtige niveau. Det eksempel, som fru Kirsten Normann Andersen nævner her, er et eksempel på, at der kan være en skævhed, og det synes jeg da vi skal have øje på og hele tiden kigge ind i, om det er godt nok. Så det vil jeg meget gerne være med til at drøfte.

Kl. 10:32

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Så er det fru Liselott Blixt. Værsgo.

Kl. 10:32

**Liselott Blixt (DF):**

Mange tak. Jeg er fuldstændig enig med min kollega på den anden side og også med ordføreren, der siger, at det jo ikke er noget, man hører og taler så meget om. Det er måske også derfor, vi skal tage det op til revision. Når jeg taler med nogle ældre, siger de, at nu har de fået lov til at få et tillæg til at kunne gå til fodbehandling, så spørger jeg, om det er hos en fodplejer eller hos en fodterapeut. Så siger det: Det ved jeg ikke. Sådan er det også, når andre borgere siger, de skal til behandling, for så spørger jeg, om det er hos en fodplejer eller hos en fodterapeut, og så siger de, at det ved de ikke. Når de så får et sår på foden, eller når nogen, som fru Kirsten Normann Andersen siger, får amputeret benet, så siger de, at det var, fordi de havde diabetes.

Der er ikke nogen, der taler så meget om, hvad det er, vi kan forebygge, og hvad det er, vi kan gøre. Jeg ville være bange for, at en undersøgelse ville sige, at der ikke er så mange klager, for de amputationer, der er, er på grund af diabetes, dårligt blodomløb eller whatever, og man ville så ikke kunne se, at den egentlige grund er, at der ikke er blevet forebygget. Er det noget, som ordføreren vil tage med i det her?

Kl. 10:33

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Ordføreren.

Kl. 10:33

**Birgitte Vind (S):**

Tak for spørgsmålet. Det er et rigtig godt eksempel på, hvor opmærksomme vi skal være, som fru Kirsten Normann Andersen også var inde på, på at kalde det her en forebyggende del af vores sund-

hedsvæsen. For det, vi lige præcis skal undgå, er jo amputationer, for det er jo forfærdeligt for vedkommende, og så er det jo i hvert fald ikke forebyggende, for så er der jo så noget, der er gået helt galt. Så jeg synes, at vi, som jeg sagde før, skal tage det med i vores overvejelser og være skarpere på. Jeg synes, det er et rigtig godt spørgsmål, så tak for det.

Kl. 10:34

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Fru Liselott Blixt.

Kl. 10:34

**Liselott Blixt (DF):**

Jeg vil også gerne høre, om ordføreren vil gå ind at se, hvordan vi kan informere bedre. For jeg tror ikke, det her blot handler om at lave en lovgivning, men også om at sikre, at folk ved, hvor det er, de kan gå hen og få en behandling, og at man sikrer, at der er et vidensgrundlag om, hvordan fodplejere er uddannet, og at vi ved, at fodplejere faktisk har en god uddannelse bag sig, og ikke blot er nogen, der arbejder i en skønhedssalon. Er ordføreren enig i det?

Kl. 10:34

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Ordføreren.

Kl. 10:34

**Birgitte Vind (S):**

Tak for spørgsmålet. Jeg tror, det er fuldstændig rigtigt set, at det er der ikke særlig stor viden om, altså at kende forskellen på det, og det er heller ikke sikkert, at man for så vidt har den samme opmærksomhed ude i kommunerne, når man henviser og giver borgerne mulighed for at komme videre i systemet. Så det tænker jeg vi skal have opmærksomhed på. Det gælder også, i forbindelse med at vi nu gerne vil skabe mere nærhed i vores sundhedsvæsen og i vores kommunale praksis, for så er det oplagt at tage det med i den her omgang.

Kl. 10:35

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Så går vi videre til Venstres ordfører, og det er fru Jane Heitmann. Værsgo.

Kl. 10:35

(Ordfører)

**Jane Heitmann (V):**

Først og fremmest tak til Dansk Folkeparti for at rejse en relevant problemstilling over for både sundhedsministeren og beskæftigelsesministeren, nemlig om, hvordan vi for det første sikrer tryghed om fodbehandlingen for den store gruppe af ældre, som hvert år modtager et kommunalt betalt helbredstillæg til fodbehandling, og for det andet sikrer, at offentlige tilskudskroner bliver anvendt til behandling, der forventeligt har en positiv effekt.

Der kan jo være mange grunde til, at man får tilskud til fodbehandling, enten gennem regionen eller gennem kommunen. Mennesker, der får tilskud gennem regionen, er typisk mennesker med diabetes, nedgroede tånegle eller arvæv efter strålebehandling, eller det kan være svær leddegigt eller svær psoriasisgigt. Og det er alt sammen reguleret efter sundhedsloven, og aftalen mellem regionen og fodterapeuterne indgås med autoriserede fodterapeuter. Fælles for alle de patientgrupper er, at de modtager fodbehandling af autoriseret personale, og dermed er der stor sikkerhed for kvaliteten, og der er også tryghed omkring behandlingen.

Anderledes kan det tage sig ud for mennesker, der får tilskud gennem kommunen. Får man et kommunalt tilskud til fodbehand-

ling, er det, fordi man er berettiget til et udvidet helbredstillæg. Mennesker, som er berettiget til et udvidet helbredstillæg, er typisk folkepensionister uden en stor formue. Og udfordringen er jo, som Dansk Folkeparti italesætter med forespørgslen her, at kommunerne ikke stiller krav til autorisation, når der gives tilskud til behandling. Det kan være utrygt for vores folkepensionister, at de, når de lægger foden frem, ikke kan være helt sikre på, at den, der fører kniven eller høvlen, er kvalificeret til det. Det er ikke, fordi jeg siger, at der hersker de rene wild west-tilstande på området, men det kan være utrygt, når der ikke er ensartede udgangspunkter for, hvilke virksomhedstyper der kan modtage et tilskud.

Danske Fodterapeuter har tidligere foretaget en undersøgelse, som viser: »at 45 procent af landets kommuner har indgået prisaf-taler om fodpleje, og at to ud af fem af disse har indgået aftaler med ikke-autoriserede behandlere. Hver fjerde kommune ved ikke, om det er statsautoriserede fodterapeuter eller fodplejere, de har prisaf-taler med.«

Når det kommer til fodbehandling, må vi være ærlige at sige, at vi mangler et overblik over, hvordan det reelt står til med den tilskudsberettigede behandling hos ikkeautoriserede fodbehandlere eller fodplejere. F.eks. ved vi jo ikke, hvor mange patienter der fejl-behandles. Og vi er fra Venstres side helt åbne for at se på området. For ældre kan let få det indtryk, at når en behandler er godkendt til kommunale tilskud, er det det samme som en blåstempling af kvaliteten. Man kan jo ikke fortænke de ældre i, at de kan få det indtryk.

Derfor skal vi et spadestik dybere i problemstillingerne omkring tilskud til fodbehandling. Vigtigst af alt er patientsikkerheden, og det er en prioritet for os i Venstre. Og der skal selvfølgelig også være tryghed for vores ældre, og derfor er det vigtigt, at der nu bliver igangsat en undersøgelse af området, så vi kan handle på det, hvis der er noget, der ikke er, som det skal være – noget, vi kan gøre bedre.

Lad mig så afslutningsvis sige to ting. Sundhedsministeren har jo tilkendegivet, at regeringen her i 2021 kommer med et sundhedsud-spil. Jeg er spændt på at se, om der også her i det sundhedsudspil indgår temaer om forbedringer af fodbehandling. Og sluttelig: Venstre kan støtte den vedtagelsestekst, som Socialdemokraternes ordfører læste op. Tak for ordet.

Kl. 10:39

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Tak for det. Der er en kort bemærkning, og det er fra fru Kirsten Normann Andersen. Værsgo.

Kl. 10:39

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Tak for det. Det er dejlige nye toner fra Venstre, og det glæder mig rigtig meget, for det var jo først lige før valget, at Venstre havde lejlighed til selv at komme med et meget stort sundhedsudspil, hvor man heller ikke havde taget den her forebyggende behandling hos fodterapeuterne med som et indsatsområde. Og det er jo i virkelighe-den, på trods af at det her ikke er en ny debat; det er jo en debat, som er rejst igen og igen og igen.

Men lytter jeg mig til, at Venstre i fremtiden er indstillet på, at vi skal medregne dynamiske effekter, der er forbundet med forebyg-gende behandling, altså sådan at vi undgår de dyre behandlinger i form af amputation ved at løse opgaverne med eksempelvis fodpleje i tide og dermed undgå fodsår, som resulterer i de her meget dyre behandlinger?

Kl. 10:40

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**  
Ordføreren.

**Jane Heitmann (V):**

Tak til SF's ordfører. Nu står der jo her i forslaget til vedtagelse, at Folketinget skal inddrages i undersøgelsens opgavebeskrivelse, og jeg kan godt afsløre her, at det har været en prioritet for mig at få det med i det forslag til vedtagelse. Hvorfor har det været en prioritet? Det har det været, fordi jeg synes, det er helt afgørende, at vi her bredt politisk får indflydelse på, hvad det er for nogle snitflader, vi gerne vil dykke ned i. Og lige præcis det, som Kirsten Normann An-dersen nævner her, nemlig de afledte effekter, synes jeg da ville være en supergod ting at tage med, når vi skal lave opgavebeskrivelsen her.

For det er da helt afgørende, når vi nu vælger i fællesskab at tage fat på et område, at vi får det gjort så bredt som muligt, får vendt hver en sten og får alle hjørner inddraget, og det gælder også de afledte effekter. Så det ville jeg synes ville være en god opgave for regeringen, som hermed er sendt videre.

Kl. 10:41

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:41

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Tak for det. Jeg tror i virkeligheden også, at det kan betyde, at man bliver nødt til at kigge på den måde, man strukturelt har organi-seret sundhedsvæsenet på. Men det kan vi jo så tage på et senere tidspunkt.

I forhold til det udvidede helbredstillæg og fodbehandling er det noget, jeg også forsøgte at rejse over for beskæftigelsesministeren tilbage i 2019 i et forsøg på netop at få skabt tydelighed, i forhold til hvordan man overhovedet får det her tillæg. Kan man regne med det? Hvor svært kan det være? Og skal man virkelig søge igen og igen? Og der blev der henvist til, at det var noget, der skulle løses i regi af sammenhængsreformen. Er ordføreren enig med mig i, at det her i virkeligheden ikke er beskæftigelsespolitik eller socialpolitik, men er sundhedspolitik, som skal løses i en fremtidig sundhedsre-form?

Kl. 10:42

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Ordføreren.

Kl. 10:42

**Jane Heitmann (V):**

Jeg er fuldstændig enig i, at vi skal kigge på den måde, som vi strukturelt har opbygget vores sundhedsvæsen på. Det var sådan set også det, vi lagde op til med det udspil til en sundhedsreform, som vi jo lagde frem og havde flertal for før valget. Nu er der så et andet flertal, og det vil da glæde mig meget, hvis regeringen og regeringens støttepartier også kommer med et oplæg til, hvordan vi strukturelt kan styrke vores sundhedsvæsen, så patienterne får en endnu bedre behandling. Det er jo også det, den her forespørgsel i virkeligheden handler om.

Jeg ved, at der dengang i 2019 var dialog med den tidligere beskæftigelsesminister. Jeg sad ikke med ved bordet, så jeg ved ikke konkret, hvad dialogen gik ud på, men jeg har lyttet mig frem til, at der rent faktisk har været dialog med fodterapeuterne.

Kl. 10:43

**Den fg. formand (Erling Bonnesen):**

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så går vi videre til SF's ordfører, og det er fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:43

Kl. 10:47

(Ordfører)

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Tak for det, og også tusind tak til Dansk Folkeparti for at sætte emnet til debat. Det er en vigtig debat, også for SF, om at sikre kvalitet og patientrettigheder for borgerne. Derfor har jeg også været ærgerlig over, at de tidligere sundhedsministre ikke har handlet på det her spørgsmål, heller ikke, da jeg tidligere spurgte ind til udvidet helbredstillæg for fodbehandling.

Nu er det venstrefløjens opgave at sørge for, at de berørte borgere endelig sikres kvalitet og patientrettigheder i behandlingsprocessen helt fra henvisningen til behandlingen. Den nuværende lovgivning stemmer ikke overens med de krav, som normalt stilles i sundhedsloven eller ved de almindelige og regionale tilskud til fodbehandling. Her er der nemlig krav til autorisation hos behandleren, og behovsvurderingen baseres på lægefaglig viden. Derfor mener vi for det første også i SF, at behovsvurderingen skal foretages af autoriseret sundhedspersonale med faglig ekspertise til at vurdere det reelle behov for behandling og i virkeligheden også følgevirkninger ved manglende behandling. For det andet bør fodbehandling udelukke de varetages af autoriserede fodterapeuter for at sikre kvalitet og patientrettigheder. Og det her er, som andre ordførere har sagt, ikke et spørgsmål om at prioritere de autoriserede fodterapeuter på bekostning af fodbehandlere – det hedder de ikke, men det er også lige meget; altså, der gives ikke en fordel dér; det er simpelt hen et spørgsmål om at få en sundhedsfaglig vurdering indover.

For det tredje skal vi også sikre, at det ikke er pengepungen, som afgør, om man kan forebygge alvorlige følger af sygdom. For det fjerde skal det ikke være borgerens ansvar at hitte rede i, om en fodterapeut med ydernummer er autoriseret eller ej. For det femte skal der være autoriserede fodterapeuter med ydernumre nok. Og for det sjette skal bevilling, ansøgning om tilskud og pris være overkommelig.

Ændringerne vil på kort sigt føre til øgede udgifter. Danske fodterapeuter har beregnet, at vi snakker om sølle 8 mio. kr.. Det er dog ingenting i forhold til gevinsterne, som resultatet af øget forebyggelse vil give, også i forhold til patientrettigheder og kvalitet i behandlingen og sammenhæng i sundhedsvæsenet. Den sundhedsfaglige autorisation er det offentlige garanti for krav, kvalitet og kontrol med alt fra uddannelse, hygiejne, journalføring til patientrettigheder og patienterstatning. Det kan have fatale konsekvenser, hvis udsatte borgere ikke får den nødvendige fodbehandling. Eksempelvis har autoriserede fodterapeuter kompetencen til at diagnosticere og forebygge diabetiske fodsår, og omvendt kan en forkert behandling eller ingen behandling resultere i amputation af benet med alt, hvad det medfører af tab af livskvalitet.

Af de årsager synes vi i SF, at det er rigtig, rigtig vigtigt, at vi arbejder videre med den forebyggende indsats, fordi forebyggelse betaler sig, og fordi det også øger livskvaliteten for patienterne. Der er ikke meget livskvalitet i at vente på, at man er blevet en tung patient i sundhedsvæsenet. Og SF støtter også den vedtagelsestekst, som den socialdemokratiske ordfører allerede har læst op. Jeg vil se frem til den undersøgelse, som forhåbentlig også kan resultere i et godt sammenhængende forløb for patienter, som har brug for fodbehandling i fremtiden. Tak for ordet.

Kl. 10:47

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til SF's ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren fra fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

**Liselott Blixt (DF):**

Tak til min kollega fru Kirsten Normann Andersen. Jeg tror, vi er meget enige, og vi har også arbejdet med det her område i rigtig mange år begge to. Jeg har også gjort det i forhold til tidligere regeringer og har stillet rigtig mange spørgsmål, for det er jo også det, jeg håber ordføreren er enig med mig i, nemlig at man skal undersøge det her meget nøje, også fordi der er mange forskellige hensyn at tage. Ordføreren nævner selv, hvad man regner med det ville koste ekstra, hvis alle gik til en terapeut; men der er jo også nogle problematikker, i forhold til hvor mange behandlinger man bliver tilbudt. Der er rigtig stor forskel fra kommune til kommune. Der er forskel på, hvor man går hen, og derfor er jeg også fuldstændig enig i, at det skal være en fodterapeut, som udfører den her behandling.

Men spørgsmålet er, om ordføreren er enig med mig i, at vi ligesom også får kigget på, hvor mange gange man faktisk kan få tilskud til at gå til en behandling.

Kl. 10:48

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ordføreren.

Kl. 10:48

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Jeg er helt enig i, at det godt kunne betale sig at kigge ind i det her. Altså, for nogle kroniske patienter giver det ikke mening, at man kan søge om tilskud for 1 år – og så skal man i øvrigt søge igen, hvis man husker det. Men for andre patienter kan det selvfølgelig godt være, at det er i en periode, man har brug for behandlingen. Det vigtigste for mig er, at det er autoriseret sundhedspersonale, der er med til at vurdere det, og at det er autoriserede fodterapeuter, der er med til behandlingen.

Jeg har desværre set eksempler på patienter, som har søgt en fodterapeut, fordi det var lægeordineret, med henblik på forebyggende behandling af fodsår, men som endte hos en ikkeautoriseret fodterapeut, som desværre også kom til at lave skaderne. Og det er i virkeligheden en af årsagerne til, at jeg er kommet til at interessere mig voldsomt for det her område, hvor fejl kan være fatale, og hvor den lille fejl faktisk kan betyde forskellen på, at man beholder sit ben eller ej.

Så derfor er det her ikke et ligegyldigt område; og derfor bliver vi nødt til at tage alvorligt, at den forebyggende indsats skal udføres af autoriseret personale, som så til gengæld også er omfattet af sundhedsloven, så man kan søge om erstatning, når der sker fejl, for det kommer der en gang imellem til at ske.

Kl. 10:49

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Fru Liselott Blixt.

Kl. 10:49

**Liselott Blixt (DF):**

Jamen jeg støtter fuldstændig ordførerens holdning til det. Og jeg vil sige, at det jo netop kan være, når man får hele området ridset op, at det ikke koster 8 mio. kr., men faktisk bliver billigere, hvis man regner de dynamiske effekter, som ordføreren også var inde på, med. Jeg glæder mig til, at vi kan sætte os sammen og lave nogle indstillinger til ministeren.

Kl. 10:50

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ordføreren.



Kl. 10:50

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Det glæder jeg mig også til. Det er fuldstændig umuligt at forestille sig, at det kan være billigere at vente på amputation af et ben og efterfølgende dyr hjemmepleje, end det er at lave den forebyggende fodbehandling, som i øvrigt også er mindre smertefuld. Så det glæder jeg mig også til.

Kl. 10:50

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til SF's ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Radikale Venstre, og det er hr. Rasmus Helveg Petersen.

Kl. 10:51

(Ordfører)

**Rasmus Helveg Petersen (RV):**

Tak til Dansk Folkeparti for at give anledning til den her debat. Jeg står her i dag som stedfortræder for den radikale sundhedsordfører, Stinus Lindgreen, der ikke kunne være her i dag.

Det, jeg kan sige, er, at vi vil gerne i lighed med de øvrige ordførere tage rettidig hånd om fodbehandlingen og bakke op om vedtagelsesteksten, der tidligere er blevet læst op. Altså, vi vil gerne undersøge, om der er problemer, hvordan de ser ud, og så vil vi selvfølgelig gerne handle på dem, når vi har fået dem defineret ordentligt. Så Radikale Venstre støtter den fremlagte vedtagelsestekst. Tak for det.

Kl. 10:51

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Der er allerede hilst fra Enhedslisten, så derfor er den næste ordfører fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen til hr. Per Larsen. Værsgo.

Kl. 10:51

(Ordfører)

**Per Larsen (KF):**

Tak for det, formand, og tak til fru Liselott Blixt for at rejse et vigtigt spørgsmål til debat her og så få handlet på det. Det er klart, at al sundhedsfaglig behandling i det danske offentlige sundhedsvæsen selvfølgelig skal foregå af autoriseret personale. Sådan må det være, og det skal være målet fremadrettet, at vi får sikkerhed for, at det er autoriseret personale, og at der med de ting, som så ligger i det, er sikkerhed for uddannelse, og at der også er de erstatningsregler gældende, som der er for øvrig behandling.

Lige nu og her kunne jeg måske godt se en udfordring i, at der vil være patienter, som kom til at vente i rigtig lang tid, hvis det er sådan, at man udfaser fodplejerne, for jeg kan jo se, at der faktisk er ret lange ventetider hos fodterapeuterne i visse egne af landet. Så der er en udfordring dér, men vi støtter også den vedtagelsestekst, der er fremlagt, og ser frem til, at vi får det undersøgt i forhold til de udfordringer, der måtte være på helbredsområdet. Tak.

Kl. 10:53

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til den konservative ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:53

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Tak for det. Det var i og for sig, fordi ordføreren nævnte det her med, at det godt kan være, at vi får et flaskehalsproblem i forhold til at have autoriserede fodterapeuter nok. Men det er jo regionerne,

som også har anerkendt, at fodplejere får ydernummer til at varetage nogle af de her opgaver. Nu ved jeg jo, at ordføreren også sidder i et regionsråd. Måske har ordføreren også en tanke om, om prisaftalerne i forhold til de autoriserede fodterapeuter er gode nok i forhold til den forebyggende indsats, som regionerne også må have en stor interesse i at få udført. Hvor opstår problemet, når så få autoriserede fodterapeuter har lyst til at søge et ydernummer?

Kl. 10:54

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ordføreren.

Kl. 10:54

**Per Larsen (KF):**

Ja, det skal jeg ikke komme med et bud på, for jeg ved simpelt hen ikke, hvad årsagen er, men jeg kan bare konstatere, at der jo, når man går ind og kigger, er lange ventelister hos fodterapeuterne. Derfor kunne man også synes, at der var behov for, at der blev oprustet på området, om man så må sige. Men lige nøjagtig hvad årsagen er til, at der ikke søges flere ydernumre, ved jeg ikke.

Kl. 10:54

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:54

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Men det kunne jo så være et tema, som vi skulle prøve at se om vi kunne komme til bunds i – altså at finde ud af, om aftalerne simpelt hen er gode nok. Vi har et rekrutteringsproblem, et regulært rekrutteringsproblem, med hensyn til autoriserede fodterapeuter i forhold til den forebyggende indsats, som jo er så vigtig for regionernes budgetter, fordi den manglende fodterapi kommer til at få afsmittende virkning på regionernes budget i den sidste ende. Så prioriteringen af den forebyggende behandling og også rekrutteringen bliver jo et tema her.

Kl. 10:55

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ordføreren.

Kl. 10:55

**Per Larsen (KF):**

Det er jeg fuldstændig enig med ordføreren i, men det, som regionerne finansierer, er jo de autoriserede fodterapeuter. Sådan som jeg forstår det, er det kommunerne, der yder tilskud til behandlerne.

Kl. 10:55

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til den konservative ordfører. Den næste ordfører kommer fra Nye Borgerlige, og det er fru Mette Thiesen. Velkommen.

Kl. 10:56

(Ordfører)

**Mette Thiesen (NB):**

Tusind tak til Dansk Folkeparti for at rejse den her debat. Det er jo nogle gange sådan med de her forespørgselsdebatter, at man sidder og lytter til en masse gode argumenter og viden på et bestemt område og føler sig helt beriget på et område, som man måske ikke i forvejen har vidst så meget om, så tak for det.

Jeg synes, der har været rigtig mange gode pointer undervejs, og jeg tror også, vi alle samme godt kan blive enige om, at pengene skal bruges bedst muligt og komme dem, der har brug for dem, til gavn på bedst mulig vis.

Lad det være ordene herfra, og så vil jeg bare sige tak for en rigtig, rigtig god debat med mange gode pointer.

Kl. 10:56

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for Nye Borgerlige, som også gør talerstolen klar til den næste taler – og tak for at gøre det.

Nu er det således, at jeg ikke kan se nogen ordfører for Liberal Alliance. Så kan jeg byde velkommen til beskæftigelsesministeren.

Kl. 10:57

**Beskæftigelsesministeren** (Peter Hummelgaard):

Tak for ordet, formand. Endnu en gang en varm tak til især Dansk Folkeparti for at have taget initiativet til den her debat. Jeg synes, at vi er kommet rigtig godt rundt om diskussionen, så jeg skal heller ikke gøre mine afsluttende bemærkninger så lange, men blot opsummere i hvert fald regeringens synspunkt, for så vidt angår beskæftigelsesdelen. Der er det jo sådan, at de gældende regler skal forene mange hensyn, og det synes jeg helt overordnet også at de lykkes med. Men selvfølgelig skal vi altid være åbne for, at regler kan indrettes på en bedre måde. På den baggrund ser jeg frem til det videre arbejde med området, både initiativet om administrationsforenkling og afdækningen af kvaliteten på området. I første omgang ser jeg dog frem til, at vi som samfund får båret hinanden så sikkert som muligt igennem den her alvorlige sundhedskrise, der har plaget os i snart et år. Men jeg ser naturligvis frem til at arbejde videre med bl.a. det område, vi har debatteret her i dag.

Jeg synes, at det, der tegner til at kunne blive vedtaget i en fælles vedtagelsestekst på baggrund af den her forespørgselsdebat, er et rigtig, rigtig godt udgangspunkt for det videre arbejde. Vi er, som jeg allerede nævnte i mine indledende bemærkninger, helt åbne over for at undersøge, om der er indikationer på patientsikkerhedsmæssige udfordringer i ordningen, og jeg synes i øvrigt også, at der er kommet nogle meget relevante betragtninger både fra Dansk Folkepartis ordfører, men også fra SF's ordfører, omkring, hvor meget vi som samfund vil kunne spare, hvis vi bliver bedre til at forebygge generelt. Det gælder på det her område såvel som på andre områder.

Så med de ord vil jeg slutte af med endnu en gang at sige tak for en god debat og så give ordet videre til sundhedsministeren.

Kl. 10:59

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Det bliver lige om et øjeblik, for der er et par korte bemærkninger til beskæftigelsesministeren. Og det er først fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:59

**Liselott Blixt** (DF):

Jeg tænkte, at jeg ville tage den henedefra, i stedet for at jeg skal op til allersidst på talerstolen og igen spritte af og gøre det her og trække det ud. Jeg vil sige tak for debatten. Jeg håber, at beskæftigelsesministeren har fået nogle af de her ting med, som vi har haft fokus på også de seneste par år og i forhold til de udfordringer, der er, både i forhold til ydernet og til at få belyst hele området, altså at det er noget, man vil tage med sig over i Beskæftigelsesministeriet. Tak.

Kl. 10:59

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:00

**Beskæftigelsesministeren** (Peter Hummelgaard):

Det helt korte svar på det er, at det vil vi jo helt klart, og vedtagelsesteksten, som formentlig bliver stemt igennem med et meget bredt flertal i Folketinget, kommer jo også til at pålægge regeringen at undersøge det her område. Det synes jeg er rigtigt at gøre, og det

synes jeg i øvrigt også efter at have lyttet til debatten. Jeg skal jo være ærlig og tilstå, at det her ikke er et område, jeg indgående har beskæftiget mig med, så derfor er jeg også blevet klogere af at lytte til debatten. Så jeg synes helt klart, at der er perspektiver i at drøfte de her ting videre.

Kl. 11:00

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 11:00

**Kirsten Normann Andersen** (SF):

Tak for det. Jeg vil også gerne sige tak for at tage udfordringen op med henblik på at få den løst, og det giver jo god mening, at beskæftigelsesministeren også er her. Om ikke andet kunne det have været interessant også at have ligestillingsministeren med. Men for nu at slippe for at indkalde ham til en ny forespørgselsdebat vil jeg blot henvise til, at det her også handler om ulighed i sundhed, og ulighed i sundhed er et socialt problem.

Netop brugerbetalingen på sundhedsområdet og i forhold til den forebyggende sundhedsindsats har bare kæmpestor betydning for vores muligheder for at forebygge på den lange bane. Så hvis der skulle mangle stof til ligestillingsministeren, kunne det være et godt tema at tage ned. Det er blot en opfordring til, at man her prøver at kigge på brugerbetalingen. Uanset om der er helbredstillæg eller ej, er det bekosteligt for den kroniske patient at skulle afholde den her udgift kontinuerligt.

Kl. 11:01

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:01

**Beskæftigelsesministeren** (Peter Hummelgaard):

Vi er jo ikke blinde for, at der de steder i vores sundhedsvæsen, hvor vi har brugerbetaling, er en risiko for, at det skaber ulighed i sundhed, og vi har også set masser af rapporter og undersøgelser, der peger på, at der jo klart er en tendens til det. Det er noget, vi er meget opmærksomme på, og vi har forsøgt at afhjælpe det mange forskellige steder og på mange forskellige områder ved at lave tillæg til bestemte former for behandling.

Det, som jeg har gjort gældende i den her debat, er jo spørgsmålet om, hvorfor vi ikke i udgangspunktet siger, at her er der et meget, meget stort problem. Der er jo trods alt stadig et stort træk på det udvidede helbredstillæg, men jeg synes jo omvendt også, at de ting, der er blevet gjort gældende i debatten, afkræver, at vi kigger fordomsfrit på det her område, og at vi i særdeleshed får undersøgt, om der kan være patientsikkerhedsmæssige udfordringer.

Kl. 11:02

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Så er der også et ønske om en kort bemærkning til fru Jane Heitmann, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:02

**Jane Heitmann** (V):

Tak for det. Tak for ministerens besvarelse. Rosen til SF's ordfører deler jeg et langt stykke hen ad vejen, og jeg synes sådan set, at SF's ordfører, Kirsten Normann Andersen, stillede et relevant spørgsmål i forhold til de afledte effekter af manglende eller utilstrækkelig fodbehandling. Og nu skal vi jo alle her i Folketinget sammen med regeringen lave en ramme for den undersøgelse, der skal sættes i værk.

Er beskæftigelsesministeren til sinds også at lade lige præcis en undersøgelse af de afledte effekter indgå i den undersøgelse?

Kl. 11:03

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:03

**Beskæftigelsesministeren** (Peter Hummelgaard):

Det spørgsmål, som ordføreren rejser, er jo et generelt politisk spørgsmål, som jeg i alle henseender, når vi snakker både økonomisk politik, men også politik på enkeltområder, er meget optaget af. Det er jo også en af årsagerne til, at vi har nedsat den her kommission med Nina Smith i spidsen, der skal se på andengenerationsreformer, og som altså skal se på, hvad det faktiske udbytte er af, at vi investerer i mennesker tidligt, hvad det faktiske udbytte samfundsøkonomisk er af, at vi på et tidligt tidspunkt investerer i at have et vel-færdssamfund, som stiller tilstrækkelige muligheder til rådighed, og om vi i højere grad i fremtiden kan indregne langsigtede besparelser af tidlige investeringer. Det er jo ikke den måde, vi i vid udstrækning driver finanspolitik på i dag. Så hele det spørgsmål synes jeg er rasende interessant, og derfor vil jeg ikke på forhånd afvise noget, men det er jo selvfølgelig en diskussion, vi skal tage i fællesskab.

Kl. 11:04

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Fru Jane Heitmann.

Kl. 11:04

**Jane Heitmann** (V):

Med al ære og respekt er jeg slet ikke i tvivl om, at ministeren har gang i rigtig mange spændende ting i øjeblikket, men ministeren svarer jo ikke på mit spørgsmål. Er ministeren til sinds at lade de afledte effekter indgå i den undersøgelse, som et bredt flertal i Folketinget jo kommer til at vedtage i løbet af et par dage?

Kl. 11:04

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:04

**Beskæftigelsesministeren** (Peter Hummelgaard):

Der tror jeg, at jeg må være ærlig og sige, at det bliver jeg nødt til at vende tilbage til fru Jane Heitmann om, for jeg er ikke forberedt på, hvilket omfang den undersøgelse har, hvor bred den så bliver, og hvad de afledte konsekvenser af det er. Jeg vil grundlæggende bare svare, at det er et spørgsmål, som jeg som minister og regeringen som helhed jo er meget optaget af. Det er derfor, at vi har nedsat den her kommission, der skal se på de her såkaldte andengenerationsreformer, hvor man vurderer, om vi kan få langsigtede økonomiske gevinster ud af tidlige investeringer.

Kl. 11:05

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til beskæftigelsesministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger til ministeren.

Hvis ministeren vil være venlig at gøre talerstolen klar til sin kollega, så kan jeg i mellemtiden byde velkommen til den næste minister, og det er sundhedsministeren.

Kl. 11:05

**Sundhedsministeren** (Magnus Heunicke):

Tak for det. Jeg vil også gerne sige tak for en, synes jeg, konstruktiv og god debat, hvor der jo sker det, som vi bliver beskyldt for ikke sker så tit – og det er nok også rigtigt, at det ikke sker så tit – nemlig at der bliver lyttet til hinanden, at man tager imod gode idéer

fra forskellige sider af Folketingssalen, og at der er jo faktisk også gives udtryk for anerkendelse af og refleksion over de forskellige indlæg, der har været fra de forskellige partiers ordførere, der har været heroppe på talerstolen. Det synes jeg som sundhedsminister har været en fornøjelse at sidde og være vidne til, og det synes jeg lover godt for det arbejde, som ligger foran os. Men det forpligter jo også til, at der skal komme noget godt ud af det, så det er vi alle sammen forpligtet af. Tak for det.

Kl. 11:06

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning til ministeren fra fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:06

**Liselott Blixt** (DF):

Ja, og jeg gør det igen henedefra, så jeg ikke skal på talerstolen. Jeg siger tak til kollegaerne for en rigtig god debat, og som sundhedsministeren også siger, er det rart, at vi kan mødes og lytte til hinanden og faktisk blive enige om nogle ting. Det sker ikke så tit, og når det sker, skal vi huske at være glade for det, for det er jo en god afslutning på ugen.

Men jeg er også glad for, at de to ministre tager det til sig, og at vi kan kigge på det og håbe på, at vi finder den bedste løsning for de borgere, som jo har et problem. Så tak for debatten.

Kl. 11:07

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:07

**Sundhedsministeren** (Magnus Heunicke):

Tak for den understregning, for det er jo fuldstændig rigtigt. Nu fik jeg så givet sådan en ros til hele Folketinget, og det er rigtig godt, at vi kan godt rose hinanden. Men der er én ting, der er vigtig, og det er, at der er de her borgere, som jo oplever de her gener, og som skal have den bedste hjælp. Og det er det, der er hele formålet. Så jeg er fuldstændig enig.

Kl. 11:07

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Der er også et ønske om en kort bemærkning fra fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:07

**Kirsten Normann Andersen** (SF):

Tak for det. Jeg har også lyst til at takke for det, jeg tror kan blive begyndelsen til at løse et problem, der har stået på i rigtig, rigtig lang tid. Og jeg er optaget af, at vi bliver bedre til at forebygge i stedet for at helbrede. For det er der bare mere livskvalitet i. Der er ikke meget livskvalitet i at ende i en seng med et amputeret ben. Men det handler om at kunne forebygge det og vide, at man hele tiden har muligheden og ressourcerne til at passe godt på sine fødder, så man ikke ender i den situation, på trods af at man er en kronisk patient. Og den der forebyggende indsats vil jeg bare blive ved med at adressere. Man kunne måske også godt have understreget det endnu mere i vedtagelsesteksten, og jeg tager det også med i det videre arbejde og håber, at ministeren også er indstillet på, at det er noget, vi kommer til at have med os, også i det kommende arbejde med en sundhedsreform. Den forebyggende indsats sparer vi også ved på den lange bane.

Kl. 11:08

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:08

**Sundhedsministeren** (Magnus Heunicke):

Ja, lige præcis, og jeg synes, det er en meget, meget god vedtagelsestekst, som et bredt Folketing nu har tilkendegivet at de er enige i. Men når jeg også synes, den er så god, så er det netop – selv om det ikke står der direkte – fordi det her jo er et væsentligt skridt til at opnå det, vi virkelig har brug for, nemlig mere lighed i sundhed; et opgør med den ulighed i sundhed. Og det kan vi ikke gøre, hvis vi ikke er bedre til forebyggelse. Og der skal vi altså sætte langt mere ind i forhold til en stærkere forebyggelse.

For vi kan se, at når det drejer sig om kroniske patienter, altså dem, der ikke får forebygget i tide, så er der en enorm social slag-side, og det er præcis der, vi er, og det er det, vi kan se her. Og jeg er helt enig: Det kan også være godt for statskassen. Og det vil helt sikkert være godt for den enkelte og stensikkert være godt for den kamp, vi har mod den ulighed i sundhed, som vi slås med i Danmark.

Kl. 11:09

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til sundhedsministeren. Så var der ikke flere korte bemærkninger til sundhedsministeren. Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så derfor er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt blive udsat til tirsdag den 2. marts 2021.

Det næste punkt på dagsordenen er:

## 2) 1. behandling af lovforslag nr. L 148:

**Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, biobrændstofloven, lov om naturgasforsyning og forskellige andre love. (Gennemførelse af dele af direktiv om fremme af anvendelse af energi fra vedvarende energikilder, herunder bestemmelser om oprindelsesgarantier, tilladelsesprocesser, VE-fællesskaber samt bæredygtighedskriterier og kriterier for drivhusgasemissionsbeparelser for biobrændstoffer, biomassebrændsler og flydende biobrændsler, m.v.).**

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen). (Fremsættelse 27.01.2021).

Kl. 11:10

## Forhandling

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er fra Socialdemokratiet. Velkommen til hr. Bjørn Brandenborg.

Kl. 11:10

(Ordfører)

**Bjørn Brandenborg** (S):

Tak for det. Vi skal have meget vedvarende energi, både grøn strøm, grøn varme, grøn gas osv., og det er en udvikling, vi allerede er godt i gang med, og som vi fortsat skal understøtte og fremme. Det er formålet med det her lovforslag. Konkret indeholder lovforslaget en række elementer, som bidrager til at nå vores eget klimamål på 70 pct. samt EU's klimamål i 2030.

For det første muliggør lovforslaget gennemførelse af EU-direktivet for vedvarende energi om øget anvendelse af vedvarende energikilder. Det er der behov for.

For det andet muliggør lovforslaget gennemførelse af vores brede politiske aftale om at indføre bæredygtighedskrav til træbiomasse i

vores energiforbrug. Vi er enige om, at der er meget stor forskel på træbiomasse, og derfor skal vi sikre os, at den træbiomasse, vi bruger til energi i Danmark, er så bæredygtig som muligt. Det er det første skridt. Der er allerede igangsat et arbejde, der skal se på en eventuel udfasning af træbiomassen.

For det tredje kan vi med lovforslaget indføre krav til bæredygtighed af bl.a. landbrugsbiomasse som halm, der bruges i energisektoren. Det skal være med til at sikre, at også den biomasse, der kommer fra landbruget, er forsvarligt dyrket.

For det fjerde gør lovforslaget det muligt at fastsætte krav til integration af vedvarende energi i transportsektoren, herunder implementering af det CO<sub>2</sub>-fortrængningskrav, som skal indføres frem mod 2030, som et flertal i Folketinget har aftalt med aftalen om grøn omstilling af vejtransport. Den grønne omstilling af vores transportsektor er vigtig, og vi skal have mere vedvarende energi ind i vores transportsektor. Det bliver muligt med det her lovforslag.

For det femte sikrer vi, at det er muligt for borgere, virksomheder og lokale myndigheder at deltage i vedvarende energifællesskaber på den samme måde, som vi i december vedtog reglerne for borgerenergifællesskaber.

For det sjette udvider vi mulighederne for at etablere oprindelsesgarantisystemer for gas, varme og køling for vedvarende energikilder på samme måde, som det eksisterende oprindelsesgarantisystem fungerer for elektricitet fra vedvarende energikilder. I dag er vi tæt på at lave støttefri vedvarende energi, men vi er der ikke endnu. Oprindelsesgarantier eller såkaldte grønne certifikater er med til at mindske behovet for støtte til vedvarende energi, og det er også hensigten med det system, vi foreslår for gas, varme og køling. Med lovforslaget får flere producenter af vedvarende energi mulighed for at anmode om oprindelsesgarantier og dermed dokumentere deres grønne produktion.

Til sidst vil lovforslaget give ministeren mulighed for at gøre tilladelsesprocessen for etablering af vedvarende energianlæg lettere ved bl.a. at fastsætte tidsfrister for myndighedernes sagsbehandling samt en række mindre ændringer til implementering af VE-direktivet. Den grønne omstilling, vi står i, kræver, at vi stiller høje krav til bæredygtigheden af de energikilder, vi bruger, at vi reducerer energikildernes drivhusgasudledninger og stiller krav til, at vi fortsat fremmer udbygningen af vores vedvarende energikilder.

Med det her lovforslag trykker vi på en lang række knapper, som bidrager til netop dette, og derfor bakker Socialdemokratiet op om lovforslaget.

Kl. 11:13

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:13

**Søren Egge Rasmussen** (EL):

Tak for talen. Nu står vi jo her og skal diskutere to lovforslag, og jeg tænker sådan umiddelbart, om vi kan justere lidt på de her lovforslag, så vi i højere grad kan hjælpe regeringen med at tælle til 20 og komme frem til, at det er realistisk at nå 20 mio. t i CO<sub>2</sub>-reduktioner i 2030. Når jeg så kigger i det her lovforslag og ser på, hvordan man summerer de klimamæssige og miljømæssige konsekvenser op, fylder det ikke ret meget, og det er lidt svært at sige, at det her lovforslag virkelig rykker. Jeg synes, at det bærer lidt for meget præg af, at her er noget EU-implementering, som vi så skal gennemføre i Danmark, og så ændrer man lidt på noget lovtækt, og så har man lige pludselig et lovforslag på 300 sider, uden at det rykker det helt vilde. Så jeg vil høre ordføreren, om ordføreren ikke vil være med til en proces i udvalget for at se, om vi kan skrue op

for den ambition om at få mere vedvarende energi, som ordføreren havde med i sin tale.

Kl. 11:17

Kl. 11:14 **Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ordføreren.

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ordføreren.

Kl. 11:17

Kl. 11:14 **Björn Brandenburg** (S):

**Björn Brandenburg** (S):

Det er rigtigt nok, at det her er et lovforslag, som indeholder meget, og at det er et teknisk lovforslag, men glæden ved at arbejde med et område som klima er, at der også er meget af den slags. Vi vil jo til enhver tid diskutere, hvordan vi kommer tættere på det mål, som vi sammen har sat os. Derfor synes jeg, at vi skal blive ved med løbende at have en diskussion. Det synes jeg sådan set at vi – på en god måde – har om langt de fleste af de forslag, som vi fremsætter. Og det kan vi jo også have om det her.

Kl. 11:15

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:15

**Søren Egge Rasmussen** (EL):

Jeg synes, det er rigtig slemt, når lovforslag er så lange og man ikke entydigt kan se, at det medfører noget godt. Jeg vil gerne have, at det bliver mere konkret. Hvordan får vi f.eks. flere solceller op i boligforeningerne? Og der ligger et høringssvar, hvor de klart siger, at det ikke er det her lovforslag, der sikrer det. Så jeg vil meget gerne sammen med ordføreren kigge nøje efter, om der er noget, vi kan justere lidt, for at gøre det nemmere og bedre for alle at være med i den bæredygtige omstilling. Kan ordføreren se, at det kan være et ædelt sigte at prøve at sikre det i udvalgsbehandlingen?

Kl. 11:15

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ordføreren.

Kl. 11:15

**Björn Brandenburg** (S):

Jeg ser til enhver tid, at jeg selv og hr. Søren Egge Rasmussen kan sætte os sammen og kigge på, hvordan vi sammen kan sørge for, at vi skubber endnu mere på i den grønne omstilling. Det ser jeg ikke noget til hinder for at vi kan.

Kl. 11:15

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Der er ønske om endnu en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra hr. Egil Hulgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:15

**Egil Hulgaard** (KF):

Vi er fra konservativ side interesserede i, at de tiltag, vi laver globalt, har en effekt på klimaet. En af de ting, jeg tror der er bred enighed om i Folketinget, er, at Danmarks brug af biomasse er for stort til reelt at være bæredygtigt, i hvert fald på den lange bane. Og der er to elementer i det nærværende lovforslag, som jeg synes at vi også skal diskutere i udvalget i det videre arbejde. Det ene er, at biomasse fortsat har en mulighed for at blive importeret uden om de her godkendelsessystemer. Der er nogle grænser, i forhold til hvornår man kan importere. En importør kan undgå en certificering, hvis vedkommende importerer mindre end 20.000 t biomasse om året, og det er jo en forholdsvis høj grænse. Har ordføreren en kommentar til det? Det andet element er, at biomasse også kan omfattes af oprindelsesgarantier, og er det at lade importeret biomasse være omfattet af oprindelsesgarantier hensigtsmæssigt i den her sammenhæng?

**Björn Brandenburg** (S):

En videreførelse af det eksisterende system er hensigtsmæssigt af hensyn til brancherne og til aktørerne og sænker samtidig det statslige støttebehov til udbygning af vedvarende energi. I forhold til de yderligere kommentarer, der er fra spørgeren, ved jeg, at det også er noget, som ministeren har noteret sig.

Kl. 11:17

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Hr. Egil Hulgaard.

Kl. 11:17

**Egil Hulgaard** (KF):

Så vil jeg glæde mig til at stille ministeren præcis det samme spørgsmål. Tak skal du have.

Kl. 11:17

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, og hvis ordføreren vil være venlig at gøre talerstolen klar til den næste ordfører, er det fint.

Den næste ordfører kommer fra Venstre, og det er hr. Carsten Kissmeyer.

Kl. 11:17

(Ordfører)

**Carsten Kissmeyer** (V):

Tak for ordet. Danmark er en del af Europa og en del af EU, og det er vi rigtig glade for i Venstre. Det betyder, at vi har sagt ja til et forpligtende europæisk samarbejde, og det samarbejde hædrer vi naturligvis. På den baggrund støtter Venstre selvsagt implementeringen af VE-direktivet i dansk lovgivning, ikke kun fordi vi skal, men fordi vi grundlæggende mener, at direktivet fører til en række forbedringer af de nuværende regler. Samtidig overholder Venstre de aftaler, vi indgår, og derfor skal den politiske aftale om bæredygtighedskrav til træbiomasse, som vi vedtog i oktober 2020, og som det her lovforslag til dels udspringer af, naturligvis også gøres til virkelighed. Det korte af det lange er nemlig, at det er magtpåliggende, at også Danmark yder sit for at imødegå klimaforandringerne. Vi kan ikke være andet bekendt. Derfor indgik vi da også i sin tid aftalen om bæredygtighedskrav, og nu skal den så føres ud i livet.

Men der er en del af lovforslaget, vi ikke kan støtte, og det handler om grøn omstilling af vejtransporten. Det skyldes jo ikke, at vi er uenige i formålet. Vi synes også, at vi skal få vejtransporten omstillet, men når det er sagt, må vi sige, at vi ikke kan støtte den del af lovforslaget, og det skyldes udelukkende, at den måde, det bliver finansieret på, er uretfærdig. Det er jo sådan, at der er 2 millioner danskere, som ejer en bil, og den bil skal ikke nødvendigvis skiftes ud med en elbil her og nu. De kommer til at bære en relativt stor del af regningen.

Derfor beder vi om, at lovforslaget deles op i to. Vi kan ikke være med til at beskatte bilejerne så hårdt, som en del af aftalegrundlaget for det her lovforslag lægger op til, og det var et aftalegrundlag, som Venstre af gode grunde ikke var med i. Det håber vi så på at vi både kan få ført til referat og taget til efterretning. Så vi beder om, at L 148 bliver delt op i to dele, sådan at den del, der omhandler aftalen om grøn omstilling af vejtransporten, bliver udskilt og behandlet separat.

Hvad angår den øvrige del af lovforslaget, er vi rigtig positivt indstillet. Vi har noteret os, at en række af de organisationer, som har afgivet høringssvar, har en række bekymringer – bekymringer, som Venstre deler, og som vi mener at vi skal tage alvorligt. Tag eksempelvis Dansk Skovforening i deres vurdering og kritik af definitionen af rester af skovbrug. Foreningen har ret. Der er bl.a. et 20-centimeterskrav, og hvis vi skal plante bøgeskov i fremtiden i Danmark, varer det jo ca. 100-150 år, inden bøgeskoven er færdig. Den person, der ejer en bøgeskov, har en økonomisk fordel i at sælge træet, når man udtynder skoven, og derfor spiller det en afgørende rolle for den fremtidige skovdrift og økonomien i den, at vi finder ud af, hvordan det her skal være.

Så hvad angår de der byrder for dansk erhvervsliv i den nuværende situation, tror jeg, at vi skal være opmærksomme på dem. Når vi skal forhandle og have udmøntet tingene, er det vigtigt for Venstre, at vi er opmærksomme på de her ting. Hvorom alting er, har vi heldigvis fået identificeret de fleste knaster og bekymringer i de forudgående forhandlinger, samtidig med at vi har sikret os, at forslaget ikke får negative konsekvenser, f.eks. for de brancheorganisationer, der har givet deres nervøsitet til kende.

Vi håber på, at vi får eventuelle nye bekymringer drøftet i udvalgsbehandlingen. Så tillad mig lige at opsummere: Som udgangspunkt støtter Venstre den del af forslaget, der ikke udspringer af aftalen om en grøn omstilling af vejtransporten, men vi støtter med få undtagelser resten. Det skyldes, at Venstre er et grønt parti, der sætter klimaet højt, at Venstre er et europæisk parti, der sætter internationalt samarbejde højt, og endelig, at Venstre er et pålideligt parti, der sætter overholdelsen af de aftaler, vi indgår, højt. Med en opdeling og en række små ændringer skulle det således være muligt for Venstre at støtte lovforslaget her uden at gå på kompromis med de værdier, som vi sætter højt. Mange tak for ordet.

Kl. 11:22

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører. Der er et ønske om en kort bemærkning fra fru Signe Munk, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:22

**Signe Munk** (SF):

Tak for ordførertalen. Da vi for godt og vel et år siden, tror jeg, havde en forespørgselsdebat om et fortrængningskrav til transporten, var det tydeligt for mig, at Venstre entydigt bakkede op om et fortrængningskrav i forhold til VE-brændstoffer, og derfor skal jeg bare høre: Når Venstre ikke kan bakke den del af lovforslaget op, er det så et udtryk for, at man har skiftet holdning, eller hvad skal vi tolke det som? Vil Venstre stadig væk have et CO<sub>2</sub>-fortrængningskrav til brændstoffer eller ej?

Kl. 11:23

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:23

**Carsten Kissmeyer** (V):

Det vil vi bestemt, og som jeg tydeligt sagde i ordførertalen, er det kun finansieringen, der gør, at vi ikke var med i den aftale. Vi ønsker, at råderummet også skal være med til at bære noget og ikke kun bilisterne.

Kl. 11:23

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Fru Signe Munk.

Kl. 11:23

**Signe Munk** (SF):

Tak for den tydelige tilkendegivelse. Det var bare vigtigt at få opklaret præcist.

Kl. 11:23

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vil ordføreren være venlig at gøre klar til den næste ordfører, så der lige er sprittet af og fuldstændig klar?

Den næste ordfører står klar, og det er Dansk Folkepartis ordfører, hr. Morten Messerschmidt. Velkommen.

Kl. 11:24

(Ordfører)

**Morten Messerschmidt** (DF):

Tak. Et vigtigt element ved det her lovforslag er, at man lægger op til at fortsætte det nuværende system for oprindelsesgarantier til vedvarende energi, altså det, vi bredt kalder for grønne certifikater. Det er som udgangspunkt godt, for med oprindelsesgarantierne får VE-producenterne mulighed for at få en indtjening, der gør, at de bliver mindre afhængige af tilskud fra staten. Vi får altså mere grøn energi for de tilskudsmidler, som der er til rådighed. Det bør alle ligesom kunne se en fordel i. Det gør jo også, at vi kan skubbe på for, at vedvarende energi på sigt kan klare sig helt uden støtte, og det er noget, vi i Dansk Folkeparti i hvert fald er meget optaget af. Derfor kan vi støtte en fortsættelse af systemet og altså dermed støtte lovforslaget.

Men det betyder selvfølgelig ikke, at der ikke er problemer. Vi oplever i stigende grad, at virksomheder markedsfører sig som grønne, og det kan være svært for forbrugerne at gennemskue, hvornår den ene virksomhed er mere grøn end den anden. Der er åbenbart en stor lyst til at købe sig til klimagoodwill – hvis jeg må bruge det udtryk, formand – gennem mange forskellige systemer, på trods af at vi har et af de grønneste energiforbrug i verden.

Kort sagt er der altså brug for, at vi hjælper forbrugerne lidt mere på vej. Man skal kunne gennemskue systemet for oprindelsesgarantier og alle de andre grønne systemer, der er på markedet for klimaafslad, som jeg vil kalde det. Og jeg hæfter mig ved, at ministeren altså her lægger op til at igangsætte initiativer, der kan styrke forbrugeroplysningen i forhold til oprindelsesgarantier. Men vi i Dansk Folkeparti ser også et behov for, at vi sådan mere generelt gør noget for forbrugeroplysningen på det grønne område, så vi undgår en stigende tendens til, at man smykker sig med lånte fjer, altså det, man – igen med et engelsk udtryk – kalder for greenwashing.

Med lovforslaget implementerer vi også den politiske aftale om bæredygtighedskrav til træbiomasse, som vi lavede i oktober sidste år, og som Dansk Folkeparti er en del af, ikke fordi vi fik det fuldstændig, som vi gerne ville – sådan er det jo sjældent, hvis man ikke har 90 mandater – men fordi det trods alt er godt, at vi nu får noget klarhed om, hvilke krav vi stiller til den biomasse, der anvendes på varmeværkerne og hjemme i den enkelte danskers pillefyr.

Vi mener stadig væk, at vi med aftalen strammer skruen unødigt meget. Vi skal huske på, at Danmark med aftalen kommer til at stille væsentlig strengere krav til den biomasse, som vi anvender, end resten af landene i EU, og det stiller jo altså danske indkøbere af biomasse dårligere på det internationale marked, og det kan uvægerligt sætte sig om ikke meget, så dog alligevel en anelse i varmekundernes priser. Alligevel er vi med i aftalen ud fra det gode princip, at dansk energipolitik simpelt hen er for vigtig til at overlade i hænderne på socialisterne, også selv om vælgerne har valgt at sammensætte et Folketing, hvor der altså er massivt rødt flertal.

Derfor bider vi i Dansk folkeparti os fast i bordkanten og trækker i en god, snusfornuftig borgerlig retning. Nogle gange lykkes det at

tage et ordentlig hiv, eller rettere trække tingene meget i en rigtig retning – jeg fremstår normalt meget, meget konsistent, når det kommer til marihuanabekæmpelse; det er simpelt hen for skørt – andre gange er det lidt mindre, men alt andet lige er det her en bedre aftale, end den ellers ville have været. Derfor kan vi overordnet støtte den her aftale. Dog vil jeg bare erklære mig enig med Venstre i, at det ville være rart, hvis regeringen ville foretage den opdeling af lovforslaget, som hr. Carsten Kissmeyer var inde på, sådan at de dele af loven, der refererer til aftalen om transportsektoren, bliver skilt ud, så vi, der ikke er en del af den aftale, selvfølgelig ikke tvinges til at stemme for. Det er sådan set også ud fra de givne forudsætninger det eneste malurt, jeg umiddelbart kan finde i bageret.

Tak for det, formand.

Kl. 11:28

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra hr. Egil Hulgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:28

**Egil Hulgaard (KF):**

Det er et meget kort spørgsmål: Er Danmarks brug af biomasse bæredygtigt?

Kl. 11:28

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ordføreren.

Kl. 11:28

**Morten Messerschmidt (DF):**

Ja, det mener jeg bestemt. Danmark er jo også på det område et absolut foregangsland. Så ja, jeg er meget glad for den biomasseanvendelse, vi har i kraft-varme-værkerne og også privat.

Kl. 11:29

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Hr. Egil Hulgaard.

Kl. 11:29

**Egil Hulgaard (KF):**

Men biomasse lukker jo lige så meget CO<sub>2</sub> ud som afbrænding af alt muligt andet, så er det ikke også et problem?

Kl. 11:29

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ordføreren.

Kl. 11:29

**Morten Messerschmidt (DF):**

Nej. Altså, det, der jo adskiller biomasse fra f.eks. olie, er, og nu taler jeg sådan helt frit fra erindringen, at dinosaurerne uddøde for sådan 60 mio. år siden cirka, mener jeg, og der har jo selvfølgelig været noget CO<sub>2</sub>, de har optaget i deres organisme, som så har ligget nede i jorden, hvorimod det træ, vi afbrænder, typisk ikke stammer lige så langt tilbage fra. Så det, der er udfordringen ved kul og olie, er, at man frigør noget CO<sub>2</sub>, som organisk er blevet optaget og gemt for mange millioner år siden, hvorimod sådan en flot egestamme måske er 100-200 år gammel – maks. Derfor synes jeg, det er okay at bruge biomasse. CO<sub>2</sub>en ryger ind ved fotosyntesen under træets opvækst, og så ryger det ud igen, når man frigør det, men regnskabet bliver nul.

Kl. 11:30

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Den næste ordfører er fra Socialistisk Folkeparti, og det er fru Signe Munk.

Kl. 11:30

(Ordfører)

**Signe Munk (SF):**

Lovforslaget her implementerer en række politiske aftaler, som er et fremskridt i forhold til vedvarende energi og den grønne omstilling. Bl.a. indføres bæredygtighedskrav til biomasse – et forslag, SF har kæmpet for kom på bordet, og som vi nu har en bred aftale om her på Christiansborg. Det er fuldstændig afgørende, at de her bæredygtighedskrav til biomasse nu er på vej ind i dansk lov.

Derudover implementerer lovforslaget også et andet vigtigt forslag for SF, nemlig et fortrængningskrav i forhold til vedvarende brændstoffer til transportsektoren. Et CO<sub>2</sub>-fortrængningskrav er en grundlæggende ændring af den måde, vi regulerer vores brændstoffer på i Danmark, og derfor er det også et godt fremskridt i forhold til at sikre en reel grøn omstilling også af de flydende brændstoffer, vi putter i tanken på de biler, der endnu ikke er kommet på el.

Samtidig implementeres et større EU-direktiv, hvor der både sker en implementering af VE-fællesskaber, som skal fremme borgernes engagement i den grønne omstilling, og en videreførelse og fastsættelse af reglerne for oprindelsesgarantier. For SF at se lægger lovforslaget op til en god regelfastsættelse omkring oprindelsesgarantier. Det, der er vigtigt, er netop, at man kan se af certifikatet, om det indgår i støttet VE-produktion eller i ustøttet VE-produktion, og i det hele taget, at oprindescertifikater kan være med til at fremme opstilling af VE-produktion her i Danmark.

Der er ingen tvivl om, at vi i Danmark har en udfordring med grøn markedsføring, og hr. Morten Messerschmidt var også inde på den problematik, at det ikke altid er nemt for forbrugerne at gennemskue præcis, hvornår noget er reelt grønt, og hvornår det er lidt kommunikationsafdelingsgrønt. Det er en generel problematik, vi skal tage fat på her i Folketinget.

For SF at se er det godt, at der i lovforslaget også bliver taget initiativ til mere forbrugeroplysning omkring VE-certifikater, men grundlæggende har vi brug for at få styrket lovgivningen omkring grøn markedsføring – ikke kun for oprindelsesgarantier og VE-certifikater, men generelt.

Samlet set bakker SF op om det her lovforslag.

Kl. 11:32

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren, og derfor går vi videre i ordførerrækken. Mens SF's ordfører gør talerstolen klar, kan jeg byde velkommen til Radikale Venstres ordfører, hr. Rasmus Helveg Petersen.

Kl. 11:33

(Ordfører)

**Rasmus Helveg Petersen (RV):**

Tak for det. Radikale Venstre kan også støtte lovforslaget. Det er jo direktivimplementerende i forhold til VE II-direktivet. Forslaget sikrer samtidig bæredygtighedskrav for biomasse, herunder på halm, og vi får knæsat et fortrængningskrav til biobrændstof i transportsektoren som princip. Det er vi rigtig glade for. Lovforslaget vil ydermere sørge for, at grønne certifikater bliver udbredt også til andre steder, end hvor vi i dag har dem. Det er gavnligt.

Der er med andre ord en stribe udmærkede og fine forbedringer i lovforslaget. Vi glæder os til at stemme for det. Tak.

Kl. 11:33

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Derfor er det godt, der bliver sprittet af og gjort klar til den næste ordfører.

Den næste ordfører kommer fra Enhedslisten, og det er hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:34

(Ordfører)

**Søren Egge Rasmussen** (EL):

Det er jo sidemæssigt et omfattende lovforslag, og på sådan en dag, hvor Klimarådet lige er kommet med en bedømmelse af regeringens hidtidige indsats på klimaområdet, synes jeg, der er god grund til ligesom at overveje, om der ikke er nogle ting i det her lovforslag, vi kunne justere på og dermed hjælpe regeringen til at komme tættere på reduktionen på 20 mio. t i 2030. Regeringen er kommet til 7,2 mio. t, der er langt igen, og vi vil da meget gerne i Enhedslisten være med til at hjælpe regeringen frem til at lave en god plan i september, sådan at vi sammen kan løse klimaproblemerne.

Jeg synes overordnet set, at det er vigtigt, at vi i Danmark har en folkelig opbakning til den vedvarende energi, og hvis man så ser på, hvad der sker, er jeg noget bekymret. På solcelleområdet ser vi de der kæmpe markanlæg, og jeg kan da godt forstå, at en godsejer i et generationsskifte synes, at det er smart at tage halvdelen af jorden og etablere solceller, som så kan stå der de næste 30-40 år. Jeg kan sådan set godt forstå det, men det skaber bare så meget modstand derude. Så på solcelleområdet synes jeg ikke vi har de rigtige løsninger, og vi udnytter ikke de flade tage i Danmark i tilstrækkeligt omfang.

Det er godt, at der her i lovforslaget bliver præciseret, hvor lange de der kommunale processer skal være. Det kan skabe klarhed for de aktører, der gerne vil sætte vedvarende energi op. Men samtidig må man også erkende, at det jo er temmelig store anlæg, og at det dermed ikke altid er uden problemer og uden dialog. Jeg synes, at der er rejst noget kritik af de her oprindelsesgarantier, og i hvilket omfang man skal have mulighed for at opnå dobbelt støtte, og jeg noterer mig, at der i høringssvarene er forskellige holdninger til det. Jeg tror også, at vi i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget får nogle debatuationer, som vil forklare, hvad de mener.

Når jeg kigger på side 45 i lovforslaget, synes jeg, at de klima- og miljømæssige gevinster af det her lovforslag er ret små, og det synes jeg da er skuffende. Kunne vi ikke skrue op for nogle af de ordninger, der er? Det er jo sådan set okay, hvis man laver frivillig overimplementering af EU-krav, så jeg synes, at vi skal kigge på, om der ikke er noget her, vi kan gøre bedre i lovforslaget.

Når jeg så kigger på de dele, der har med at fremme VE-fællesskaber at gøre, og kigger på f.eks. BL's høringssvar, kan jeg se, at de jo ret kritisk konstaterer, at hverken det, vi vedtog for nylig omkring borgerenergifællesskaber, eller VE-fællesskaber ser ud til at være noget, der medfører, at der kommer flere solceller op i boligforeningerne, og det synes jeg er rigtig ærgerligt. Jeg ser gerne, at vi kommer frem til, at vi i Danmark har nogle vilkår, som gør det attraktivt at udnytte de flade tage, og jeg er rigtig sikker på, at der er mange boligforeninger, som gerne vil være med i den bæredygtige omstilling, og som gerne vil bruge de flade tage, der er. Der siger høringssvaret her meget klart, at det ikke kommer til at ske som et VE-energifællesskab, som jo ellers kunne være en god løsning, hvor man bruger de flade tage i en boligforening og så har et fællesskab med nogle omkringliggende bebyggelser, så man udnytter den vedvarende energi fra de flade tage. Det generer ikke nogen, i modsætning til at der er nogle, der synes, at det generer dem, hvis man har store markanlæg ude på landet. Så jeg synes, at det er et emne, hvor vi mangler at finde bedre løsninger.

Jeg noterer mig også, at der er nogle aktører, som er i den proces at få flere kystnære møller op, og som synes, at de løber ind i for mange barrierer. Jeg er sådan set lydhør over for, hvis det er sådan, at vi kan finde bedre regler for de projekter. Så en proces i udvalget, hvor vi får overvejet, om en overimplementering ad frivillig vej kunne være en løsning, synes jeg kunne være rigtig godt.

Med i det her lovforslag er der noget definition vedrørende den bæredygtige biomasse, og vi er altså stadig væk der i Enhedslisten, hvor vi synes, vi har en energisektor i Danmark, som importerer alt for meget biomasse. Og det er jo fint, at vi får sorteret noget af det værste fra, men vi er slet ikke ved løsningen, og vi ser frem til den rapport, som skal afdække, hvordan vi får reduceret anvendelsen af biomasse i vores varmeforsyning.

Samlet set er Enhedslisten for det her lovforslag, men vi vil da sådan set gerne gøre det bedre, og gerne i samarbejde med regeringen. Så hvis der ligesom er noget her, hvor man kunne sige, at her vil vi gerne overimplementere frivilligt, så er vi sådan set helt åbne over for, at vi går ned ad det spor for at fremme mere vedvarende energi og fremme, at der er flere aktører, f.eks. boligforeninger, som kan være med i den bæredygtige omstilling.

Kl. 11:39

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Det Konservative Folkeparti, og det er hr. Egil Hulgaard. Velkommen.

Kl. 11:39

(Ordfører)

**Egil Hulgaard** (KF):

Tak, fru formand. Nærværende lovforslag er en samling af mindst tre forskellige energielementer: dels bæredygtig biomasse, og det er som en opfølgning på klimaafalen fra 2020 og er en opfølgning på aftale om bæredygtighedskrav til biomasse fra oktober 2020, dels om drivhusgasfortrængningskrav i den politiske aftale af 4. december vedrørende vejtransport, der er indgået uden om Det Konservative Folkeparti, dels et element om oprindelsesgarantisystemet.

Der er bred enighed om, at udnyttelsen af biomasse i stigende grad skal være bæredygtig. Det er entydigt godt, at kravene til bæredygtig biomasse skærpes. Spørgsmålet er, om den udformning, som forslaget har, er god nok. Vi har fra Konservatives side stillet spørgsmål om bæredygtigheden af biomasse. De skærpede krav stilles under hensyntagen til forsyningssikkerheden. Danmark er i alt for høj grad afhængig af importeret biomasse til opfyldelse af vores varmebehov, og f.eks. har Concito anført, at begrænsninger i affaldsforbrændingskapaciteten via reduktioner i affaldsimporten, sådan som det er aftalt i affaldsaftalen fra juni 2020, vil føre til øget afbrænding af importeret biomasse.

At vi her skærper kravene til biomasse, så de flugter med EU og fremadrettet kan skærpes yderligere på baggrund af en politisk aftale, er godt, men det er ikke godt, hvis vi på den korte bane øger vores afhængighed af importeret biomasse, fordi vi for hurtigt reducerer muligheden for at skabe varme fra importeret affald. Det er lige så skadeligt, hvis ikke mere skadeligt, at erstatte ubæredygtig importeret biomasse med importeret affald, som ellers risikerer at ende på en losseplads i Italien. Vi har derfor stillet spørgsmål i sagsbehandlingen vedrørende visdommen i, at en importør kan importere 20.000 t træpiller uden om de skærpede krav, og om det er fremmende at tilbyde oprindelsesgarantier baseret på importerede træpiller. Vi bør til gengæld have fokus på, at den restbiomasse, vi har i Danmark, udnyttes optimalt og ikke lægges større bureaukratiske hindringer i vejen end nødvendigt, som også Venstre anførte.

Vi er også enige med Venstre i, at den politiske aftale vedrørende omstilling af vejtransporten bør behandles særskilt. Det er ikke rimeligt, at vi skal stemme nej til det samlede forslag, som det ligger, for-



di vi ikke vil godkende den finansieringsaftale, regeringen har indgået med venstrefløjen på transportområdet. Vi er fra Konservatives side naturligvis positive over for øgede krav til CO<sub>2</sub>-fortrængning i drivmidler inden for transportområdet, men altså ikke nødvendigvis over for finansieringsmodellen. Så vi vil gerne, som Venstre også har foreslået, bede om, at forslaget bliver delt op i to.

Lovforslaget lægger op til udvidede muligheder for at udstede oprindelsesgarantier, herunder brug af overskudsvarme, og det varmer alt sammen. Lovforslaget lægger også op til fortsat at følge den praksis, vi hidtil har haft, om at tillade udstedelses- og oprindelsesgarantier for både støttede og ustøttede VE-projekter. Det støtter vi fra Konservatives side. Vi har brug for den stabilitet, det nuværende system tilbyder, ligesom vi har brug for at fastholde den nuværende incitamentsstruktur. På sigt, men altså ikke lige nu, bør vi diskutere hensigtsmæssigheden i at forfølge den praksis, og med tiden kan systemet altså udvikles og nuanceres, f.eks. i form af timebaserede oprindelsesgarantier.

Det er igen ikke fremmeligt at udstede VE-oprindelsesgarantier på baggrund af importeret biomasse. Vi mener simpelt hen ikke, at den import er bæredygtig på den lange bane, og det tror jeg også at Folketinget er nogenlunde enige om.

Det vil være synd at sige, at ordet oprindelsesgarantier er folke-eje. Det blev ikke årets ord i 2020, og det bliver det sgu nok heller ikke – undskyld – i 2021. Der er behov for at styrke kommunikationen omkring begrebet for at sikre den folkelige opbakning, for at sikre efterspørgslen og værdien af certifikaterne og for derigennem at gøre det, som vi gerne ser oprindelsesgarantiene gøre, nemlig skaffe flere investeringer i grøn strøm. Med de ord ser Konservative Folkeparti frem til udvalgsbehandlingen.

Kl. 11:44

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til den konservative ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Nye Borgerlige, og det er hr. Peter Seier Christensen, der står klar ved en frisk og afspirret talerstol. Velkommen.

Kl. 11:44

(Ordfører)

**Peter Seier Christensen** (NB):

Tak for det. Lovforslaget omhandler ændring af lov om fremme af vedvarende energi, biobrændstofloven, lov om naturgasforsyning og andre VE-love. Lovforslaget har til formål bl.a. at gennemføre størstedelen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv fra 2018 om fremme af anvendelse af vedvarende energikilder.

Lovforslaget vedrører brugen af træbiomasse til el og varme og bestemmelser vedrørende tilladelsesprocessen for VE-anlæg, udvidelse af systemet med oprindelsesgarantier for energi fra vedvarende energikilder og integration af vedvarende energi i transportsektoren. Desuden gives klima-, energi-, og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere krav til integration af den vedvarende energi i transportsektoren, herunder drivhusgasfortrængningskrav og krav om anvendelse af bio- og VE-brændstoffer.

Lovforslaget vil udvide den gældende bemyndigelse til ministeren til at fastsætte krav om overholdelse af bæredygtighedskriterier og kriterier for besparelse af drivhusgasemissioner som betingelse for at modtage støtte til anvendelse af bl.a. biogas og fast biomasse, så ministeren også kan fastsætte tilsvarende krav, for så vidt angår ikkestøttet anvendelse af biomassebrændsler og flydende biobrændsler til energiformål.

Lovforslaget vil endvidere give ministeren bemyndigelse i forhold til VE-fællesskaber, bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler, der vil lette tilladelsesprocessen til etablering af vedvarende energianlæg, og regler vedrørende oprindelsesgarantier for VE-elek-

tricitet fra vedvarende energikilder samt ændringer i lov om CO<sub>2</sub>-kvoter.

Lovforslaget er således meget omfattende. Det giver ministeren en række bemyndigelser, og de økonomiske konsekvenser er ukendte, da det afhænger af de konkrete udmøntninger af bemyndigelserne. Høringssvarene er ligeledes omfattende. Her kan ud af meget bl.a. nævnes, at Dansk Energi skriver, at tidsfrister og retssikkerhed for VE-opstillere er uklare i lovforslaget i forhold til virkeligheden i dag. Det er vigtigt, at VE-opstillere af specielt mindre energianlæg fremover skal opleve en mindre kompleksitet og øget gennemsigtighed i tilladelsesprocessen. Sagsbehandlingstiderne for de tilladelser, som er omfattet af VE-ordningen efter beskrivelsen i høringsversionen, bør kunne holdes langt under fristen på de 2 år, som er omtalt i lovforslaget. De 2 år må være maksimum for at sikre en smidig og retfærdig sagsbehandling for nye ansøgninger om VE-anlæg.

Jeg noterer mig, at bl.a. Better Energy finder det problematisk, at det ikke er helt klarlagt endnu, hvorvidt markedet for oprindelsesgarantier har en reel effekt på CO<sub>2</sub>-udledningerne. L 148 omhandler også en revision af biobrændselsloven. Der er rigtig mange detaljer og teknikaliteter i denne revision.

Ovenstående taget i betragtning er Nye Borgerlige i udgangspunktet nysgerrige, men skeptiske i forhold til L 148, og Nye Borgerlige ser frem til udvalgsbehandlingen og vil tage stilling til lovforslaget i den forbindelse. Og så kan vi også støtte det forslag, der er blevet fremsat af flere ordførere om at dele lovforslaget op i to. Tak for ordet.

Kl. 11:47

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til Nye Borgerliges ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Og kan jeg bede ordføreren om at gøre talerstolen klar til den næste taler, som er ministeren, for jeg kan ikke se, at der er en ordfører fra Liberal Alliance til stede.

Vi er dermed klar til at byde velkommen til klima-, energi- og forsyningsministeren.

Kl. 11:48

**Klima-, energi- og forsyningsministeren** (Dan Jørgensen):

Indledningsvis vil jeg gerne takke for ordførernes bemærkninger til lovforslaget. Lovforslaget har til formål at fremme anvendelsen af vedvarende energi. Det er en udvikling, som vi allerede er godt i gang med. Danmark får i dag dækket cirka halvdelen af sit elforbrug med grøn strøm fra vind, biomasse og sol, og fremskrivningerne viser, at Danmarks elforbrug allerede i 2027 vil være mere end 100 pct. dækket med vedvarende energi.

Med klimaaftalen for energi og industri den 22. juni 2020 bekræftede Danmark igen sin rolle som en frontløber inden for vedvarende energi-løsninger, der bidrager til at skabe en klimaneutral fremtid. Med energiaftalen begynder vi en ny epoke i udviklingen af vedvarende energi i Danmark og Europa, der sikrer en fortsat ambitiøs udbygning med grøn energi, herunder planer om verdens første energioer samt en markant satsning på fremtidens grønne teknologier. Med en bred politisk aftale den 4. februar i år er rammerne for energioen i Nordsøen nu på plads. Dermed er hjørnesten i den grønne omstilling lagt og danmarkshistoriens største anlægsprojekt et afgørende skridt videre.

Lovforslaget, som er til behandling i dag, skal implementere EU-direktivet om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder. Det vil understøtte Danmarks videre rejse mod den grønne omstilling af bl.a. energisektoren, EU's forpligtelser under Parisaftalen og EU's 2030-mål for klima og vedvarende energi.

Med lovforslaget tager vi et vigtigt skridt i forhold til bæredygtighed af biomasse. Jeg er glad for, at vi nu kan gennemføre den aftale, som vi indgik i efteråret, om at stille lovkrav til bæredygtighed

af biomasse, træbiomasse, til energi. Det skal medvirke til, at den biomasse, der bruges, er så bæredygtig som muligt. På sigt mener jeg at vi skal bruge langt mindre biomasse til energi, end tilfældet er i dag. Men i mange tilfælde er vi endnu ikke der, hvor vi har andre fuldt ud dækkende alternativer til kul, som jo skal udfases så hurtigt som muligt.

Derudover vil vi også med lovforslaget indføre krav til bæredygtighed af landbrugsbiomasse til energi. F.eks. stilles der krav om, at den halm, vi bruger på værkerne, er dyrket klimamæssigt forsvarligt.

På transportområdet foreslås der en række bemyndigelser, der skal sikre en rettidig og smidig implementering af direktivets transportartikler. Disse bemyndigelser gør det også muligt ved bekendtgørelse at implementere politiske aftaler om den fremtidige regulering på området. Det indebærer bl.a., at CO<sub>2</sub>-fortrængningskravet for VE-brændstoffer, som blev aftalt før jul, kan blive implementeret ved bekendtgørelse senere i år efter inddragelse af aftalekredsen.

Jeg noterer mig i øvrigt ønsket om en opdeling af lovforslaget på transportområdet. Det vil jeg som udgangspunkt ikke modsætte mig, hvis det er det, der skal til for en konstruktiv behandling af lovforslaget.

Derudover indeholder lovforslaget også andre centrale elementer. For det første gennemføres direktivets bestemmelser om VE-fællesskaber, som betyder, at det bliver muligt for borgere, virksomheder og kommuner at deltage i fællesskaber, som bl.a. kan producere og dele vedvarende energi. For det andet udbredes mulighederne for at få udstedt oprindelsesgarantier til ud over el også at omfatte gas, varme og køling fra vedvarende energikilder. Dermed får forbrugerne mulighed for at efterspørge mere grøn energi, og producenterne får mulighed for at opnå en ekstra indtægt fra salg af oprindelsesgarantier. Det kan nedbringe støttebehovet i kommende udbud. For det tredje indføres nye regler, som vil lette tilladelsesprocessen i forbindelse med etablering af vedvarende energi-anlæg.

Samlet set vil lovforslaget derfor understøtte Danmarks ambitiøse grønne omstilling og dermed Danmarks stærke internationale brand som foregangsland inden for energi og klima.

Jeg vil afslutningsvis gerne takke for interessen for lovforslaget, og jeg ser frem til udvalgsbehandlingen af forslaget. Tak.

Kl. 11:52

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er et par ønsker om korte bemærkninger til ministeren, og den første er fra hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:52

**Søren Egge Rasmussen** (EL):

Tak. Sådan et stort lovforslag her på den dag, hvor Klimarådet er kommet og har sagt, at regeringen skal gøre noget mere for at nå klimalovens mål om reduktionerne på 70 pct. frem mod 2030, giver mig jo anledning til at tænke, om ikke vi kan hjælpe regeringen med at gøre det her lovforslag endnu bedre. Når jeg så ser, hvad der er af høringssvar, bl.a. om det, der vedrører de her VE-fællesskaber, og læser høringssvaret fra BL, som konkluderer, at det altså ikke er den her lov og de nye regler for VE-fællesskaber, som gør, at man kommer til at sætte noget op, som er etableret i fællesskab med en nabobebyggelse – at de vil fortsætte med at lave små solcelleanlæg – så synes jeg, det er rigtig ærgerligt.

Når ministeren siger, at Danmark er frontløber for fremme af vedvarende energi, så synes jeg altså, at vi mangler at blive frontløber på at udnytte de flade tage i Danmark. Kan ministeren ikke se, at vi skal have nogle bedre ordninger, som kan sikre, at boligforeningerne kan være med til at sætte solceller op i højere grad?

Kl. 11:53

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:53

**Klima-, energi- og forsyningsministeren** (Dan Jørgensen):

Jeg må indrømme, at jeg ikke er helt sikker på, at jeg forstår koblingen til det med Klimarådets rapport og så de flade tage. Jeg mener nu nok, at de fleste, herunder også Klimarådet, anerkender, at Danmark er ganske langt med udbygningen af vedvarende energi, og at vi er et foregangsland på det område, og at vi bliver hundrede procent grønne i elsektoren i 2027, er da et kæmpe fremskridt.

Når det så er sagt, må vi jo se i udvalgsbehandlingen, om der er ting, der kan gøres i retning af det, som hr. Søren Egge Rasmussen foreslår, i forhold til de fællesskaber, som der nu forbedres muligheder for.

Kl. 11:54

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:54

**Søren Egge Rasmussen** (EL):

Når jeg læser det høringssvar, stiller jeg mig selv det spørgsmål, om loven lever op til VE-direktivet om VE-fællesskaber på den måde, man formulerer det i Danmark, og det synes jeg faktisk kunne være rart at få afdækket. Og også at få afdækket, hvordan det så er, vi får gjort det lidt bedre, for at vi kommer i mål med, at de flade tage i Danmark bliver udnyttet. Vi er jo der, hvor vi har så mange flade tage, at det sådan set ville være fornuftigt i langt højere grad at bruge dem, frem for at det er vores landbrugsarealer, som i øjeblikket bliver udnyttet til at få nogle ret store anlæg. Vi kunne sådan set bruge vores flade tage, og det er der, jeg mener vi mangler en løsning, og det er det, jeg gerne vil forfølge – og gerne sammen med ministeren.

Kl. 11:54

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:54

**Klima-, energi- og forsyningsministeren** (Dan Jørgensen):

Det vil jeg meget gerne være med til at forfølge, og specielt hvis der er bekymring for, om vi overhovedet lever op til VE-direktivet. Det mener vi selvfølgelig vi gør, og det mener vores jurister også vi gør, men det vil vi selvfølgelig gerne se på.

Kl. 11:54

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Egil Hulgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:55

**Egil Hulgaard** (KF):

Tak, og tak for ordene, minister. Du fik også sagt i din indledning, at Danmark bruger for meget biomasse, og at forbruget skal væsentligt ned, og det tager jeg rigtig positivt imod. Det, jeg er interesseret i, er, om den her aftale i tilstrækkelig grad regulerer og skærper kravene til biomasse. Det stillede jeg den forrige ordfører et par spørgsmål omkring. Men det, der også spiller ind, er vores diskussion omkring affaldsaftalen, hvor vi kan se af nogle af de præsentationer, vi har fået, at en begrænsning af import af affald fører til øget brug af biomasse. Synes ministeren, at det er hensigtsmæssigt?

Kl. 11:55

Kl. 11:58

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:55

**Klima-, energi- og forsyningsministeren** (Dan Jørgensen):

Altså, jeg tror, jeg bliver nødt til som ham, der sidder for bordenden ved forhandlingerne og ligesom skal prøve at samle alle partierne i den aftale, lige at starte med at sige det lidt kedelige. Og det lidt kedelige er selvfølgelig, at nu skal vi til at implementere en aftale, vi lige har lavet, og nu skal den så laves til lovgivning. Og ordførers parti er jo heldigvis med i aftalen. Så derfor står jeg selvfølgelig ikke her på talerstolen og løber fra den, allerede første gang vi skal diskutere, at den skal implementeres. Så som udgangspunkt er jeg meget tilfreds med den aftale, vi har lavet.

Når det så er sagt, tror jeg egentlig, vi er helt enige om, hvor vi skal hen. Det her er et stort skridt i den rigtige retning – altså, nu får vi lavet lovkrav, der sikrer, at vi har strammere krav end resten af Europa på det her område, og f.eks. at man, hvis man bruger træ fra skove, skal sikre, at det kulstoflager, der er i den skov, er konstant, og at man helst skal bruge affaldstræ, f.eks. affald fra tømmerproduktion og den slags ting. Så det er et stort skridt i den rigtige retning. Men når det er sagt, er vi jo alle sammen, eller i hvert fald mange af os, optaget af, at vi skal have udfaset biomasse helt. Og det er det, der er formålet. Og der er klart nogle kompleksiteter, også i forhold til hvad behovet bliver, når vi skal nedbringe kapaciteten af vores afbrænding af affald. Det, der bare er at sige, er, at det at afbrænde affald, specielt på grund af den høje fraktion, der er af plastic, jo er endnu værre end i forhold til biomasse.

Kl. 11:57

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Hr. Egil Hulgaard.

Kl. 11:57

**Egil Hulgaard** (KF):

Tak for det. Og så kan jeg se af nogle af de svar, vi får, at man henviser til oprindelseslande, når det gælder certifikater for bæredygtighed, og så er vi ligesom dér.

Jeg er interesseret i fremtiden, og en af fremtidens teknologier er carbon capture. Er ministeren enig i, at hvis oprindelsesgarantierne ikke dækker carbon capture i dag, så bør det gøre det i fremtiden – så bør det implementeres i det her lovforslag?

Kl. 11:57

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:57

**Klima-, energi- og forsyningsministeren** (Dan Jørgensen):

Det tror jeg ikke jeg er klar til at svare på nu, for det skal også ses i sammenhæng med den CCS-strategi, som vi jo skal udarbejde, og som vi skal tale med partierne om inden for ganske kort tid, her i næste måned. Men det er klart, at vi bliver nødt til at se tingene i sammenhæng, også i forhold til det spørgsmål, som ordføreren havde lige før omkring biomasse. Det begynder jo at blive rigtig interessant, når man kan koble biomasse med carbon capture, for så er det negative emissioner. Altså, så begynder det at blive rigtig interessant, og det er selvfølgelig også noget af det, vi skal have med.

Kl. 11:58

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Carsten Kissmeyer, Venstre. Værsgo.

**Carsten Kissmeyer** (V):

I Venstre har vi det synspunkt, at den grønne omstilling ikke behøver at være alt for dyr. Vi har det synspunkt, at det ikke skal være dyrere at være dansker. Er ministeren enig i, at i de initiativer, vi f.eks. laver på solcelleområdet, spiller omkostningerne også en rolle i forhold til den grønne omstilling?

Kl. 11:58

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:58

**Klima-, energi- og forsyningsministeren** (Dan Jørgensen):

Det er jeg bestemt enig i, og jeg er faktisk ret glad for den udvikling, vi ser i de her år, hvor vi jo bevæger os hen imod, at en stadig større del af vores vedvarende energiproduktion kan blive støttestøt. Det er selvfølgelig kun noget, der er sket, fordi vi i mange år har støttet den, så man har kunnet udvikle markedet, udvikle teknologien osv. Der er vi jo heldigvis på vej hen. Så handler det selvfølgelig om at støtte de andre steder, hvor man måske endnu ikke er der, hvor det kan lade sig gøre på markedsvilkår, f.eks. CCS-teknologi.

Kl. 11:59

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Hr. Carsten Kissmeyer.

Kl. 11:59

**Carsten Kissmeyer** (V):

Det glæder mig. Og når jeg stiller spørgsmålet, er det jo bl.a., på baggrund af at vi ser den der udvikling i solcellerne. Når man bruger store parker, som er støttestøt, og ikke bruger tagene, er det nok et spørgsmål om omkostninger. Derfor vil jeg spørge ministeren, om ministeren kunne være initiativtager til en vis regulering af, hvordan solcelleparker i landskabet bliver implementeret. Det foregår i dag alene på kommunalt initiativ og godkendelse.

Kl. 11:59

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 11:59

**Klima-, energi- og forsyningsministeren** (Dan Jørgensen):

Der er ikke nogen tvivl om, at vi kommer til at se på solcelleområdet her i løbet af foråret. Det er jo ikke kun det spørgsmål, som bliver rejst her. Det er også det spørgsmål, som hr. Søren Egge Rasmussen rejste. Vi bliver nødt til at sikre, at der er sammenhæng i tingene. Det her skal selvfølgelig også ses i sammenhæng med den elektrificeringsstrategi, vi skal lave: Hvor skal vi have produceret ellen? Hvor bliver den produceret bedst muligt? Så ja, det er bestemt noget, vi gerne vil være med til at se på.

Kl. 12:00

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

### 3) 1. behandling af lovforslag nr. L 156:

**Forslag til lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om fremme af energibesparelser i bygninger og af lov om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og elsikkerhedsloven og om ophævelse af lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktionsprocesser. (Gennemførelse af dele af klimaaftalen, bemyndigelse til sammenkædning af finansielle foranstaltninger til energieffektive renoveringer i bygninger med planlagte eller gennemførte energibesparelser og udsættelse af frist for anmodning om udbetaling af tilskud, hvortil tilsagn allerede er med-delt).**

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen).  
(Fremsættelse 04.02.2021).

Kl. 12:00

### Forhandling

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er Socialdemokratiets ordfører, hr. Bjørn Brandenborg.

Kl. 12:01

(Ordfører)

**Bjørn Brandenborg** (S):

Jeg tror, jeg vil undgå at læse overskriften på lovforslaget op endnu en gang og i stedet for gå i gang med min tale.

Vi kommer ikke i mål med vores ambitiøse klimamålsætning, hvis vi kun fokuserer på at få mere vedvarende energi. Vi bliver nødt til at spare på den energi, som vi bruger nu, og som vi skal bruge i fremtiden. For energieffektiviseringer er betydningsfulde for både at spare drivhusgasudledninger og omkostninger i omstillingen. Det slog vi fast med klimaaftalen for energi og industri, og med det her lovforslag udmønter vi bl.a. dele af den aftale.

Med lovforslaget vil det tydeligt fremgå af loven om fremme af besparelser i energiforbruget, at tilskuddet til energieffektiviseringsindsatser også skal sikre reduktioner i anvendelsen af fossile energikilder. Det betyder, at vi tydeliggør, at tilskud til energieffektiviseringer målrettes udfasning af sort energi. Med lovforslaget sikrer vi den fremtidige hjemmel til udmøntning af erhvervspuljen, som vi har aftalt i forligskredsen bag klimaaftalen for energi og industri.

Vi giver derudover også bedre muligheder for at tildele tilskud til virksomheders energibesparelserprojekter, så tilskuddet ikke længere er begrænset af energibesparelserprojekter i procesenergi. Det betyder, at det bliver muligt at give tilskud til virksomheders energispareindsatser, som vedrører andet end blot fremstillingsprocesserne.

Dernæst indeholder lovforslaget muligheder for, at klima-, energi- og forsyningsministeren administrativt kan ændre Energisparerådets navn. Det er allerede sådan, at udpegningen af formand og medlemmer til Energisparerådet foregår administrativt, og med lovforslaget vil navngivelsen følge samme praksis. Ministeren har lagt op til, at rådets navn skal ændres til rådet for energieffektiv omstilling. Ændringen skal afspejle styrkelsen af Energisparerådets arbejde og understrege vigtigheden af energieffektiviseringer for den grønne omstilling.

Endvidere vil lovforslaget implementere en ændring til bygningsdirektivet fra 2018. For at leve op til det skal vi sikre, at modtagerne

af offentlig støtte til energieffektive renoveringer af bygninger opfylder et eller flere kriterier, som skal understøtte flest mulige energisparepotentialer. Med lovforslaget lægger vi op til, at den konkrete udmøntning af kriterierne vil ske i en bekendtgørelse.

Den sidste del af lovforslaget indeholder en udsættelse af fristen for anmodning om udbetaling af tilskud under VE til procesordningen i tilfælde, hvor der allerede er givet tilsagn om tilskud. Fristen ændres fra den 31. december 2021 til den 31. december 2023 for at sikre, at alle projekter, der har fået et tilsagn, gennemføres.

Lovforslaget vil overordnet hjælpe os i en grønnere retning ved at tilskynde til flere energibesparelser i husholdningen, industrien og på byggeområdet. Socialdemokratiet støtter derfor lovforslaget.

Kl. 12:04

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ikke ønske om korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er Venstres ordfører, og det er hr. Carsten Kissmeyer.

Kl. 12:04

(Ordfører)

**Carsten Kissmeyer** (V):

Tak for ordet. Jeg har lovet at sige, at det, jeg siger her nu, også gælder for hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti. Jeg vil heller ikke læse overskriften op, og taget i betragtning, at det er fredag, vil jeg også undlade at sige, hvad loven handler om, for det blev ganske udmærket sagt af den foregående ordfører.

I Venstre er vi af den opfattelse, at vi selvfølgelig også skal spare på energien i det omfang, det kan lade sig gøre, og derfor støtter vi de initiativer, der ligger i lovforslaget. Vores tilgang er selvfølgelig også, at vi er tilhængere af, at man sørger for, at de virksomheder, der sætter processer i gang, og som måske ikke lige er helt færdige, rent faktisk også får deres tilskud, selv om de ikke er færdige til en eller anden deadline, som måske er lidt snæver. Så det støtter vi også.

Samlet set synes vi, det er fornuftige forslag, som vil gavne Danmarks klimapolitik og fastholde fokus på 70-procentsmålsætningen på klimaområdet. Venstre kan støtte lovforslag, ligesom Dansk Folkeparti også kan støtte det. Tak for ordet.

Kl. 12:05

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til hr. Carsten Kissmeyer. Ordføreren bedes lige gøre talerstolen klar til næste taler.

Vi har noteret hilsenen fra Dansk Folkeparti. Derfor er det nu ordføreren for Socialistisk Folkeparti, og det er fru Signe Munk. Velkommen.

Kl. 12:06

(Ordfører)

**Signe Munk** (SF):

Forslagets kerne her er en opfølgning på en politisk aftale omkring støtte til energibesparelser, og som det er nævnt i høringsvarene, er der alvorlig brug for, at vi i Danmark tager skridt i forhold til at bruge vores energi mere effektivt. Der skal både renoveres bygninger og spares på energien i industrien.

Energibesparelser er et vigtigt element i den grønne omstilling, fordi det selvfølgelig er vigtigt at producere mere grøn strøm, men den skal også bruges klogt. Det er økonomisk set fornuftigt, fordi vi sparer nogle penge på de kabler, som enten skal ligge i jorden eller hænge i luften, men jo også på grund af de mange solceller og vindmøller, der skal bygges.

Derudover er der også den gode fordel ved energibesparelser, at det ikke kun fremmer klimaet og miljøet, men også har gode effekter på indeklima, på sundhed og på kvaliteten af de bygninger,

vi har. Og så er det vigtigt, at industrien får omstillet så meget af produktionen som muligt til strøm og sparer på energien, når de bruger fossile brændstoffer, og jo også kommer over på andre grønne gasser.

SF er glad for lovforslaget, som vi selvsagt støtter.

Kl. 12:07

**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Tak for det. Der er ikke nogen kommentarer. Så er det hr. Rasmus Helveg Petersen. Værsgo.

Kl. 12:07

(Ordfører)

**Rasmus Helveg Petersen (RV):**

Tak. Jamen jeg skal gøre det kort også på denne fredag. Radikale Venstre støtter lovforslaget. Den energi, som er billigst, er jo selvfølgelig den, vi ikke bruger, og det er også den, der er grønnest. Der ligger her i forslaget jo altså en hjemmel til at udmønte erhvervs-puljen, så man kan støtte andet end fremstilling, når det gælder energibesparelser ude i industrien. Den aftale er vi med i, og vi støtter selvfølgelig den lovgivning, der kommer her. Tak.

Kl. 12:08

**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Tak for det. Der er ingen kommentarer. Den næste er hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 12:08

(Ordfører)

**Søren Egge Rasmussen (EL):**

Tak. Vi støtter lovforslaget, som er en udmøntning af en aftale, som vi er med i. Hvis man ser på, hvad der er potentialet for energibesparelser, så kan man sige, at vi ikke er i mål endnu. Altså, der er kæmpe energibesparelser at søge ude i alle dele af erhvervslivet. Der er sådan set også de offentlige bygninger, og uanset om det er sådan en gammel statslig bygning, vi står i nu, eller det er regionernes og kommunernes bygninger, så er der sådan set et vedligeholdelsestætersløb, som man bør indhente – ikke kun af energimæssige årsager, men også af hensyn til det indeklima, som det er en fordel at have i top, hvis det er sådan, at man skal lære noget, når man f.eks. går i skole, eller hvis det er sådan, at man skal yde en indsats som ansat i en offentligt ejet bygning.

Så vi er ikke i mål med det hele. Og jeg synes faktisk, at energibesparelser bør have et større fokus. Altså, det er meget nemmere at få opmærksomhed omkring realisering af nye energier eller andre store energiproducerende anlæg i forhold til at have fokus på at bruge mindre. Det er egentlig sådan set stadig fornuftigt at satse på energibesparelser, og selv om vi kommer frem til at have 100 pct. vedvarende energi i nogle af vores forsyninger, er det jo ikke en gratis energi. Så vi skal fortsat have et fokus på at opnå flere energibesparelser – og det vil Enhedslisten meget gerne være med til.

Vi har nogle drøftelser i øjeblikket omkring bæredygtigt byggeri, hvor der er et stort fokus på nybyggeriet, men hvor der indtil nu er en blind vinkel med hensyn til renoveringer af bygningsmassen, og hvor jeg synes, at der er al mulig grund til, at det også bliver inddraget i de politiske aftaler, som der forhåbentlig bliver lavet her i foråret, og som kan bidrage til at hjælpe regeringen med at komme frem til at kunne leve op til klimaloventen og nå de 20 millioner t CO<sub>2</sub>-reduktioner. Altså, der bør være flere initiativer, som satser på energibesparelser, og det vil Enhedslisten gerne være med til.

Men vi støtter det lovforslag, der ligger her, og vil gerne arbejde videre på andre felter.

**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Tak. Hr. Egil Hulgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 12:11

(Ordfører)

**Egil Hulgaard (KF):**

Tak, fru formand. Jeg vil kommentere to af delene i lovforslaget vedrørende Energisparerådet og vedrørende VE-procesordningen, hvor der er en fristforlængelse. Det er de to elementer, som jeg lige vil koncentrere mig om.

Energisparerådet: Jeg bliver altid bekymret, når jeg kommer herop efter Enhedslisten og må erklære mig enig med Enhedslisten i, at vi er bagud i forhold til energieffektiviseringer i Danmark, og at det er et element i det, som Energisparerådet skal gøre fremadrettet. Derfor kan det med hensyn til den sammenstilling, der er af udfasningen af de fossile brændstoffer og energieffektiviseringerne, godt være, at vi alligevel skal fokusere meget på energieffektiviseringer, også andre steder, hvor der ikke er fokus på udfasning af de fossile brændstoffer. Så dem vil jeg gerne have med i udvalgsarbejdet for at se, om vi har lagt det rigtige snit lige der.

Med hensyn til fristforlængelsen i forhold til anmodninger om udbetaling af tilskud under VE til procesordningen er det jo noget, som vi har diskuteret i forligskredsen, og vi er endt på det her forhold, men en af forudsætningerne for det har været, at de aftaler, der er indgået mellem energiproducenterne og distributørerne, er, at man har kunnet ændre i de kontrakter, som har ligget. Der får jeg oplyst af Dansk Energi, og det fremgår af det materiale, som ministeren har fremsendt til partierne i forbindelse med de politiske forhandlinger, at der ikke er noget til hinder for, at netselskaberne kan indføre et forbehold i nettilslutningsaftalerne om, at ejere af VE-anlæg skal betale for nettilslutning, hvis anlægget først bliver tilsluttet i 2023. Men der har Dansk Energi så haft en diskussion med Forsyningstilsynet om at indføre sådan et nyt vilkår i nettilslutningsaftalerne, og Forsyningstilsynet har i et brev den 29. januar meddelt Dansk Energi, at det ikke er muligt uden videre at indføre sådan et vilkår i nettilslutningsaftalerne. Og det betyder jo så, at der stadig væk er en væsentlig usikkerhed, indtil Forsyningstilsynet godkender de aftaler, som producenterne kan indgå sammen med distributørerne.

Det, som Dansk Energi har fået ud af de diskussioner, er, at Forsyningstilsynet sådan set venter på Folketinget til at ændre forsyningsloven. Den kommer først til oktober 2021, og det betyder jo så altså, at der er en væsentlig forsinkelse i at indgå de her aftaler mellem producenter og distributører, som jeg håber at ministeren vil tage op og tage seriøst. For det var jo sådan set meningen med overgangsordningen, at det skulle gå nemt og gnidningsfrit. Men overordnet set støtter vi lovforslaget. Tak.

Kl. 12:14

**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Tak. Så er det hr. Peter Seier Christensen. Det ser ud, som om det er den sidste ordfører, så derefter er det ministeren.

Kl. 12:14

(Ordfører)

**Peter Seier Christensen (NB):**

Tak for ordet. Det nærværende lovforslag vil tydeliggøre formålsbestemmelsen i lov om fremme af besparelse i energiforbruget og give bedre muligheder for at tildele tilskud til virksomhedernes energispareprojekter. Endvidere vil lovforslaget give bemyndigelse til, at offentlige finansielle foranstaltninger til fremme af energieffektive renoveringer i bygninger kan sammenkædes med planlagte og gennemførte energibesparelser som led i gennemførelse af bygningsdirektivet af maj 2018. Yderligere forlænges fristen for anmodning

om udbetaling af tilskud under VE til procesordningen, hvis der allerede er givet tilsagn. Lovforslaget vil bl.a. give større fleksibilitet i tildelingen af tilskud til virksomheders energispareprojekter.

Selv om Nye Borgerlige hellere så en lettelse af skatten for virksomheder frem for tilskud, kan vi godt støtte en mere fleksibel tildeling, når tildelingen nu vil blive gennemført, og de øvrige elementer i lovforslaget kan vi ligeledes støtte.

Nye Borgerlige kan dermed støtte lovforslaget.

Kl. 12:15

**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Tak for det. Og så er det ministeren.

Kl. 12:16

**Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen):**

Tak for det. Og tak til ordførerne for gode kommentarer til lovforslaget. I 2020 er der indgået en række ambitiøse aftaler på klimaområdet; dermed følger også et behov for at implementere. Klima- og energispareindsatsen skal gå på to ben. Dels skal der udvikles en ny ambitiøs klima- og energipolitik, dels kræver det, for at det skal have gang på jord, effektive implementeringer.

Dette lovforslag handler bl.a. om det sidste. Lovforslaget implementerer dele af klimaaftalen for energi og industri fra 2020, som næsten alle partier her i salen står bag. Med lovforslaget tydeliggør vi, at puljerne til energieffektivisering, som vi aftalte med energiaftalen fra 2018, kan målrettes mod udfasning af sort energi. Samtidig foretager vi en vigtig justering af erhvervspuljen, da ordlyden af loven bygger på energiaftalen fra 2018. Lovforslaget har derfor til formål, at klimaaftalen fra 2020 også afspejles i loven og beskrives i bemærkningerne.

Lovforslaget er et samlelovforslag, der omfatter ændringer af energispareloven, implementering af bygningsdirektivet og forlængelse af frister i VE til procesordningen.

Som et vigtigt element i lovforslaget skabes der hjemmel i energispareloven til at udmønte erhvervspuljen som aftalt i forligskredsen. Der er lige nu hjemmel til puljen i finansloven; den udløber med udgangen af 2021. Jeg er derfor optaget af, at vi får det fremtidige hjemmelsgrundlag i loven på plads. På den måde kan vi fortsat sikre store og vigtige energibesparelser i vores erhverv.

Samtidig ønsker jeg at kvittere for, at vi i forligskredsen har fundet frem til en effektiv og ambitiøs løsning for erhvervspuljen. Tidligere var puljen begrænset af, at der alene kunne gives tilskud til energispareprojekter, der vedrører procesenergi. Det er der i forlængelse af klimaaftalen blevet ændret på, så langt flere virksomheders og industriens energispareprojekter kan få tilskud og blive realiseret. Og lad mig her understrege, at der er tale om væsentlige energibesparelser, som bidrager til opfyldelsen af Danmarks energispareforpligtelser over for EU.

Energibesparelser er ikke kun vigtige, for at vi overholder vores EU-forpligtelser. Energieffektiviseringer kan bidrage til en omkostningseffektiv opfyldelse af vores klimamålsætning, ligesom energieffektiviseringer reducerer behovet for udbygning af infrastruktur og til et mere fleksibelt energisystem.

Med bygningspuljen, erhvervspuljen og skrotningspuljen, som blev vedtaget med energiaftalen i 2018 og udbygget med 2020-aftalen, sættes der nu for alvor skub i energibesparelser og udfasning af fossile brændsler i erhvervet og i de danske hjem. Med lovforslaget tydeliggør vi i energisparelovens formålsbestemmelse potentialet for udfasningen af fossile brændsler i forbindelse med energibesparelser og energieffektiviseringer. Det er et vigtigt bidrag på klimaområdet.

Muligheden for at ændre Energisparerådets navn bliver også slået fast med dette forslag. På den måde kan rådets navn afspejle det ønskede fokusområde for rådets virke. Energisparerådets forretningsorden og udpegning af formand og medlemmer foregår allerede administrativt, og det vil derfor være naturligt, at det samme gælder

for rådets navn. Jeg vil samtidig gerne understrege, at jeg fortsat ser rådgivning og fokus på energieffektivisering som rådets fornemste opgave.

Lovforslaget har også til formål at implementere dele af bygningsdirektivet som følge af ændringen af direktivet i 2018. Ifølge direktivet skal det offentlige anvende kriterier, når der f.eks. udbetales støtte til energirenovering af bygninger. Kriterierne har til formål at sikre, at potentialerne i energirenoveringen realiseres mest muligt. Lovforslaget har til formål at etablere det nødvendige hjemmelsgrundlag. De konkrete kriterier vil blive udmøntet via en bekendtgørelse. Perspektivet med denne del af lovforslaget er som sagt, at vi får det fulde udbytte af energirenoveringer og samtidig lever op til vores EU-retslige forpligtelser.

Endelig foreslås det med lovforslaget, at fristerne for anmodning om tilskud til VE i procesordningen forlænges. Der er tale om forlængelse af frister, hvor der allerede er givet tilsagn. Forlængelse af fristerne er nødvendigt, for at en række virksomheder kan realisere deres VE til procesprojekter. Jeg er her optaget af at give de igangværende projekter og de deraf følgende CO<sub>2</sub>-reduktioner bedre forudsætninger for at blive realiseret.

Lovforslaget er som nævnt dels en implementering af eksisterende aftaler, dels en implementering af bygningsdirektivet. Jeg ser frem til at fortsætte de konstruktive drøftelser om lovforslagets enkelte elementer med Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget, så vi sammen kan sikre gode rammer om den danske energieffektiviseringsindsats i fremtiden.

Med disse bemærkninger vil jeg anmode om en velvillig behandling af lovforslaget. Tak.

Kl. 12:21

**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Tak for det.

Der er heller ingen kommentarer til ministeren, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 12:21

## Meddelelser fra formanden

**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Der er ikke mere at foretage i det her møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 2. marts 2021, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 12:21).